

VEZETÉSI PROGRAM

a Németh László Gimnázium, Általános Iskola
intézményvezetői beosztásának ellátására kiírt pályázatra

Készítette: Árva László

Hódmezővásárhely, 2023. március 22.

Tartalom

Helyzetelemzés.....	4
Az intézmény irányítása, képzési struktúrája	4
Az intézmény működtetésének hatékonysága	6
Az oktató-nevelő munka tárgyi és személyi feltételei.....	9
Tárgyi infrastruktúra, pályázatok, alapítvány.....	9
Az iskola tanári kara és a nem pedagógus munkakörben dolgozók létszáma, összetétele	10
Az iskolai munka minőségbiztosítása	14
Tanulói és szülői elégedettségmérés	14
Pedagógusok minősítésének eredményei	16
A tanfelügyeleti ellenőrzések eredményei.....	16
Az intézményi önértékelés folyamatai	23
Az iskolában folyó oktató-nevelő munka eredményessége.....	23
Az országos kompetenciamérés tapasztalatai.....	23
Az idegen nyelvi kompetenciamérés tapasztalatai	30
Az érettségi vizsgák eredménye	30
A tanulók továbbhaladása.....	33
Az iskola tanulmányi átlaga	35
A tanulmányi versenyek eredményei	37
A beiskolázás tendenciái	37
Az oktató-nevelő munka méltányossága	38
A Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi Programja	39
Az iskola integrációs pedagógiai rendszere.....	39
A tanulók biztonsága, illetve a tanuló- és gyermekbaleset megelőzése érdekében tett intézkedések	40
Az iskola hagyományai	40
Fejlesztési terv.....	42
Az iskola képzési szerkezetében rejlő lehetőségek kihasználása	42
A tanári mesterség státuszának erősítése a nevelő-oktató munka hatékonyságának növeléséért.....	45
A tanári munka tudatossága, tervszerűségének erősítése	48
A bizalom tanár – diák – szülő között.....	49
Tanulói utak tervezése.....	49
Az egyes műveltségi területeken tanított tantárgyak legfontosabb céljai, feladatai	50
A szociális kompetenciák fejlesztése	52
Az épített környezet fejlesztése	53

Az iskola kapcsolatai.....	54
Befejezés	55

Hónapok óta gondolkodom, hogy huszonnyolc év vezetői munka után a pedagógus pályám utolsó öt évére is megpályázzam-e iskolánk vezetését. Megpróbáltam őszintén számot vetni az ellene és a mellette szóló érvekkel egyaránt, és végül az utóbbiak bizonyultak erősebbnek. A vezetői szerep számomra kezdettől fogva a feladatot jelentette és nem a presztízst, és döntésemben is az volt a meghatározó, hogy a pályán eltöltött hosszú idő ellenére (vagy éppen amiatt) jól érzékelem a hivatásunk és az intézmény előtt álló kihívásokat, azok megoldásához képes vagyok pragmatikus feladatokat rendelni, és érzek elég erőt ahhoz, hogy – minél eredményesebb – megoldásukat irányítsam.

Már a korábbi pályázatom bevezetőjében is írtam arról, hogy milyen nagy ajándék a sorstól, hogy ezt a hosszú, fél emberöltőnyi időt ugyanannak az ügynek a szolgálatában, ugyanazon a helyen dolgozhattam végig, sok olyan kollégámmal – talán joggal mondhatom, barátommal –, akik kezdettől velem járják ezt az utat, és már vannak, akiknek a gyermeke (ahogyan több korábbi tanítványunk is) ebben az iskolában tanít.

Míg első pályázatom benyújtásakor, 1995-ben a megvalósítandó feladat minősége és ismeretlensége motivált, addig majd három évtizeddel később a tisztesség. A tisztesség a kollégáimmal szemben, a tisztesség a közösen felépített iskolával szemben, és talán önmagammal szemben is. Úgy érzem, hogy tapasztalataimmal, tudásommal, munkafegyelmemmel képes vagyok még szolgálni azt a szűkebb és tágabb közösséget, amely az iskolában és városomban körülvesz, és bízom abban, hogy az Úr megsegít abban, hogy fizikailag is képes legyek erre. Ami tőlem telik, azt ennek érdekében magam is megteszem.

Az elmúlt években ezeken túl még egy érzés erősödött meg bennem: a hála érzése. A hála azért a sok jóért, szeretetért, amit tanártársaimtól, diákjaimtól, szüleiktől és a város lakóitól kaptam. Ez a hála erősít meg abban, hogy amíg az Isten erőt ad, addig adni szeretnék annak a sok értékes embernek, akik között élek és dolgozom. Adni tapasztalatot, tudást, hitet és erőt. Megmutatni nekik és a környezetünknek, hogy az iskola az egyik legjobb hely ebben a folyton változó, lüktető világban; itt a jövő vesz körül bennünket, a jövő ad értelmet a munkánknak és ezen keresztül az életünknek.

Az elmúlt évtizedekben iskolánk történetének lényege volt a megújulás. Figyeltünk a környezetünkre, rajta tartottuk a tekintetünket a világ átalakulásán, megpróbáltuk megnyerni, magunk mögé állítani azokat, akiknek módjukban állt segíteni, támogatni bennünket. Nem magunk miatt, hanem azért a több ezer gyermekért, akik ebbe az iskolába jártak, járnak és járnak

fognak. Egy iskola vezetőjének, ahogyan a sakkozónak is, nemcsak a saját lépéseire kell figyelnie, hanem figyelnie kell minden változást, ami körülötte történik, hogy ezek a változások ne veszélyeket, hanem lehetőségeket jelentsenek.

Az elmúlt öt évben **az elért eredmények stabilizálására** kívántam helyezni a hangsúlyt. Az állami fenntartás és a tankerületi működtetés kiszámítható finanszírozást, szakmai elvárásokat jelent. Kiegyensúlyozott az iskola iránt megnyilvánuló szülői és tanuló érdeklődés, tanulólétszámunk évek óta magas szinten stabil.

Komoly lépéseket tettünk annak érdekében, hogy tudatosabbá, tervszerűbbé tegyük pedagógiai munkánk egyes elemeit, ami nagyobb biztonságot ad az oktatás minden szereplője számára. Egyre erőteljesebben, hatékonyabban és célszerűbben jelennek meg pedagógiai munkánkban az info-kommunikációs technológiák nyújtotta lehetőségek.

Egyre szorosabb kapcsolatot tudunk kialakítani az iskola legfőbb szereplőivel, a diákokkal és a szülőkkel, tudatosan formálva az iskola iránti attitűdjeiket. Erősítettük ezzel az egész iskola hitelességét, kiszámíthatóságát. Ennek eredménye, hogy Hódmezővásárhelyen az első osztályba beiratkozók közül legtöbben nálunk szeretnék megkezdeni tanulmányaikat.

Alkalmazkodni tudtunk a pedagógus életpálya-modell kihívásaihoz. Kollégáink sikerrel és sikerélménnyel teljesítik a minősítés követelményeit. A nevelőtestületen belüli együttműködésnek új formái is megjelentek, a tudásmegosztás a szakmai munka mindennapi gyakorlatává vált.

Jó a kapcsolatunk az iskola fenntartójával. A helyi önkormányzat azonban politikai okokból többször intézett támadást elsősorban az intézmény vezetése ellen, rombolni kívánták hitelességünket. Abban reménykedem, hogy kevés sikerrel.

Az előző ciklusra szóló vezetői programban azonban egy valamivel nem számolhattam. 2020-tól közel két tanévre rányomta bélyegét a pandémia. Ez akár válságot is okozhatott volna, lerombolhatta volna eddigi eredményeinket. Ám nem ez történt. Az iskola jól kiépített informatikai struktúrája, a pedagógusok túlnyomó többségének IKT-kultúrája lehetőséget biztosított arra, hogy az iskola vezetése gyors és hatékony intézkedésekkel elérje, hogy a távolléti oktatás se jelentsen lényeges visszaesést oktató-nevelő munkánkban. Nemcsak a tanulók, hanem a szülők számára is próbáltunk hatékony szakmai (adott esetekben technikai) támogatást nyújtani az eddig ismeretlen feladat megoldásához. Az adatok elemzéséből ki fog derülni, hogy a számszerűsíthető mutatók a pandémia miatt nem romlottak. A lélekben és a közösségekben keletkezett károkat pedig a pedagógusok próbálták orvosolni.

Ugyancsak váratlan és ismeretlen kihívást jelentett a háború kitörése. Múlt év tavaszán mintegy húsz menekült gyermek iskoláztatását oldottuk meg. Az iskolaépület – a korábbi

korszerűsítési munkák és az épületet használó pedagógusok és tanulók felelős magatartásának eredményeként – az energiaválság kihívásai közben is hatékonyan és takarékosan működtethető.

A következő oldalakon olvasható helyzetelemzés az elmúlt öt év legfontosabb eredményeit foglalja össze. Ám minden helyzetelemzés egyben stratégia is, hiszen, ha helyesen mérjük fel helyzetünket, adottságainkat, lehetőségeinket, az ezekre építhető tervek és célok érvényesek és elérhetőek lesznek.

Helyzetelemzés

Az intézmény irányítása, képzési struktúrája

Az intézmény tevékenységét a **szakmai alapidokumentum** alapján szervezi meg, az ott kijelölt alap- és kiegészítő feladatokat látja el.

A nemzeti köznevelésről szóló törvény, annak végrehajtási rendelete, a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény és annak végrehajtási rendelete alapján elkészített **szervezeti és működési szabályzat**, illetve **házirend** tartalmazza az intézmény dolgozóinak, valamint a tanulóknak a jogait és a kötelességeit, az iskola életének a rendjét. Az intézmény működését szabályozó alapidokumentumok módosítása, aktualizálása folyamatos. Az előző évben lezajlott tanfelügyeleti ellenőrzések azt rendben találták.

Az intézményt vezető és képviselő igazgató munkáját három igazgatóhelyettes segíti. Seres Imre, középiskolai igazgatóhelyettes a gimnáziumi tagozat felelős vezetője, illetve felügyeli az elektronikus tanügyigazgatási rendszert, míg Kelemen-Fehér Tímea általános iskolai igazgatóhelyettesként az általános iskolai tagozat feladatait irányítja, és ő a Gyulai József Természettudományos Műhely munkáját koordinálja. Balázs József tanügyigazgatási igazgató-helyettesként az intézményben folyó adminisztratív tevékenységet és tanügyigazgatással kapcsolatos feladatokat felügyeli.

Az oktató-nevelő munka részterületeinek irányítása a munkaközösségvezetők feladata. Az osztályfőnöki munkaközösség irányítja az osztályfőnökök munkáját, a halmozottan hátrányos helyzetű, a hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő, illetve a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésének szervezését, végrehajtását. Ezen kívül a következő munkaközösségek működnek az intézményben: alsó tagozatos, magyar nyelv és irodalom-ének-rajz, történelem, angol, német, matematika-informatika- technika, fizika-kémia, biológia-földrajz, testnevelés. Az intézményben a

jogszabályoknak megfelelően szerveződött meg és működik a diákönkormányzat és a szülői szervezet. 2012. július 19-én az iskola Isépy-könyvtárában megalakult a Németh László Gimnázium, Általános Iskola Intézményi Tanácsa. A tanács a korábbi években tanévenként két ülést tartott, ahol rendszeresen beszámoltam az iskola munkájáról. A beszámolókat a tanács minden alkalommal egyhangúlag fogadta el. A 2018-ban felálló új települési önkormányzat a tanácsba nem delegált tagokat, a pandémia alatt a tanács munkája is szünetelt, több tagját sajnos elvesztettük. A tanács munkájának újraindítására sem a fenntartó, sem a települési önkormányzat részéről nem érkezett kezdeményezés.

Az oktatás-nevelés szakmai kereteit **az intézmény pedagógiai programja és helyi tanterve** határozza meg. A pedagógiai program részeként összeállítottuk az egyes évfolyamok és osztályok helyi tantervét. Ezek kivétel nélkül a minisztérium által jóváhagyott kerettantervekre épülnek. Jelenleg két típusú kerettanterv alapján szervezzük meg oktató-nevelő munkánkat: Kifutó rendszerben az általános iskolai 4. és 8., valamint a gimnáziumi 10.11. és 12. évfolyamokon az 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet 1. sz. mellékletében kiadott kerettantervek alapján, míg a többi évfolyamon az 5/2020. (I.31.) Korm. rendelettel módosított, a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (IV.4) Korm. rendeleten alapuló, a 2020-as NAT-hoz illeszkedő kerettantervek alapján. A tantervek megvalósítása a tanév elején elkészített tanmenetek alapján történik.

A program tartalmazza azoknak a sajátos, helyi pedagógiai feladatoknak a végrehajtási rendjét, amelyeket a jogszabályok írnak elő az intézmények számára. Így különösen az iskola egészségnevelési programját, amely szervesen illeszkedik az Egészséges Vásárhely Programhoz, valamint a környezeti nevelési programot, amelyben nagy hangsúlyt kap a város természeti és kulturális értékeinek megismertetése. Az egészségnevelés és a környezeti nevelés nemcsak a program szintjén, hanem a helyi tanterv konkrét tananyagtartalmaiban is megjelenik. Az egészséges életmódra nevelésben döntő szerepe van a mindennapos testnevelésnek. Ennek keretében minden tanuló megtanul úszni. Az iskolavezetés és a munkaközösségek vezetői óralátogatási tervük alapján ellenőrzik a helyi tanterv és a tanmenet megvalósulását.

Az iskola képzési struktúrája ebben az ötéves ciklusban nem változott. Az egész képzési rendszerben nagy hangsúlyt (és óraszámot) kap a matematika tantárgy, amely alapja lehet mind a szakképzésben, mind pedig a műszaki, illetve természettudományos felsőoktatásban folytatott további tanulmányoknak. A gimnáziumi tagozaton emellett választható az emelt szintű természettudományos képzés. Megtartottuk ugyanakkor a nyelvi órák magas számát is, hiszen az idegen nyelv ismerete napjaink és a jövő egyik legfontosabb eszközjellegű kompetenciája. A 11-12. évfolyamon az emelt szintű érettségire készülő tanulók több tantárgyból mind az

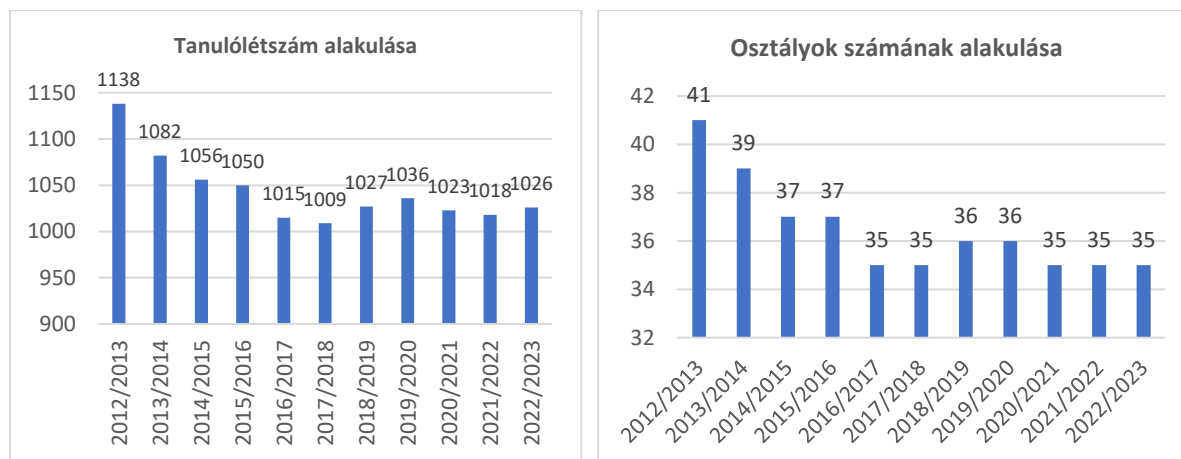
alapórán, mind az emelt szint óráin egy csoportot alkotnak, azonos ütemterv alapján haladnak. Szándékunk szerint ez hatékonyabb felkészítést biztosít az emelt szintű követelmények teljesítésére.

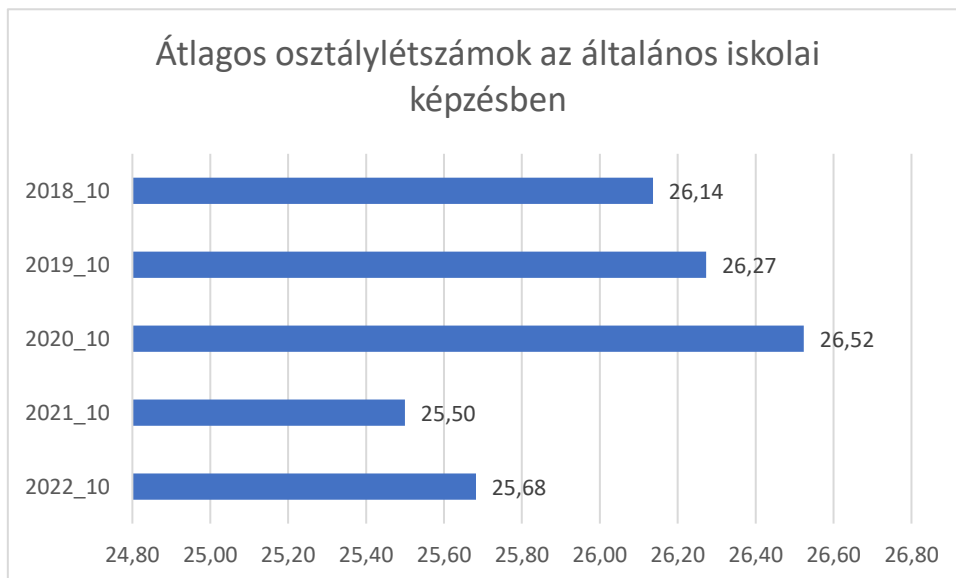
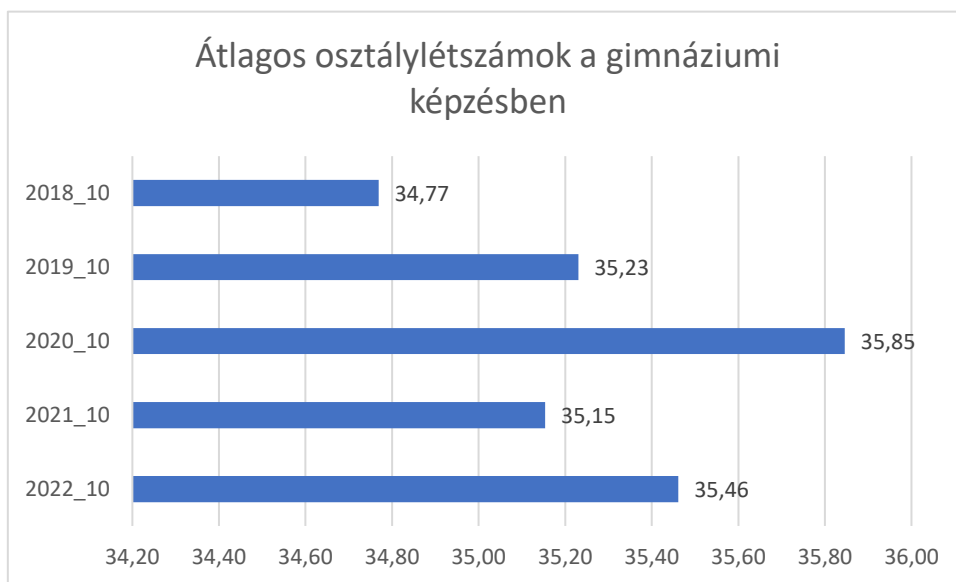
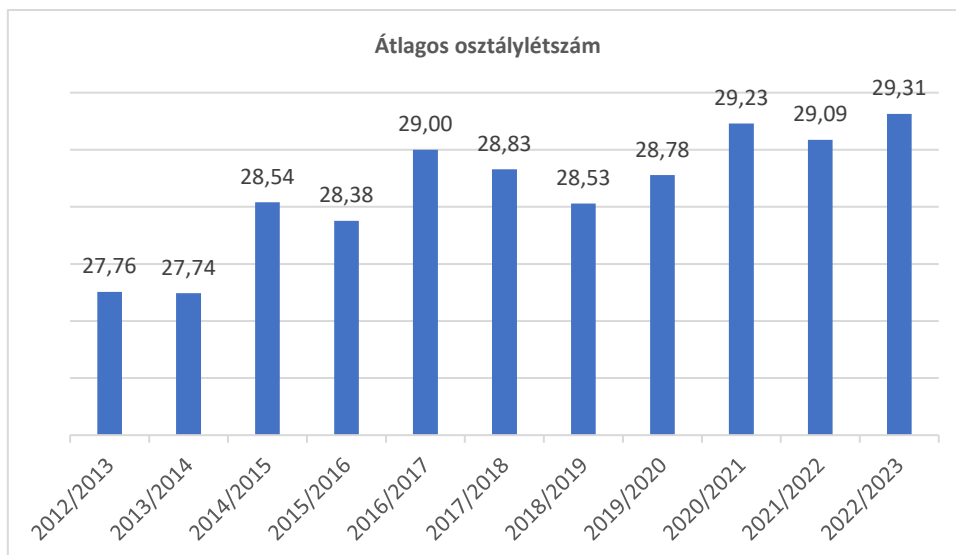
Az intézmény működtetésének hatékonysága

Egy oktatási intézmény hatékonyságának megítélésénél figyelembe kell venni a befektetett erőforrásokat, azt a tanulólétszámot, amelynek oktatása az intézményben folyik, valamint az oktatásban közvetlenül vagy segítőként részt vevők számát. Ezek pontosan mérhetők, a hatékonyság egyik legfontosabb mutatója, az eredményesség azonban nehezebben – és főleg hosszabb távon – megítélhető, mint egy termelőüzem esetében.

Esetünkben a tanulólétszám alakulása tízéves távlatban is nagy stabilitást mutat. Igen magas az iskolaépület kihasználtsága, magasak az átlagos osztálylétszámok, és magas az egy pedagógusra jutó tanulók száma. A 2012/2013. tanévben az ugrásszerű növekedés az akkori Kossuth Zsuzsanna Szakközépiskola és Gimnázium profiltisztításának következményeként hozzánk áthelyezett két gimnáziumi osztályból eredt. Ezt a gimnáziumi osztályt azonban felmenő rendszerben kiveztük a 2015/2016. tanév végére, azt követően már csak két osztály alkot egy gimnáziumi évfolyamot.

Az átlagos osztálylétszám pedig folyamatosan nőtt, és magas szinten stabilizálódott. Ez lényegesen magasabb az országos átlagnál (21), és meghaladja az OECD átlagát (23) is.

A magas átlagos osztálylétszámok az iskolába jelentkezők magas számából adódnak. Ez az oka, hogy több osztályban a tanulók létszáma eléri vagy akár meg is haladja a jogszabályi maximumot. Ez a működtetés hatékonysága szempontjából pozitív, ám komoly szakmai feladatot és kihívást jelent, hogy a gazdasági hatékonyság ne menjen a szakmai munka hatékonyságának rovására. Ennek kulcsa a csoportbontások tudatos szervezése, a kisebb tanuló csoportok szakmai szempontok alapján való létrehozása. Így – bár nőtték az átlagos osztálylétszámok (főleg a gimnáziumi évfolyamokon) – a tanulmányi munka eredményessége nem romlott, hanem inkább javult.

Ennek a tudatos tervező munkának az eredménye, hogy a magas átlagos osztálylétszámok ellenére, szakmai szempontból igen kedvező az egy pedagógusra jutó tanulók száma, akár országos, akár uniós összehasonlításban.¹ Az előbbi lényegesen meghaladja, míg az utóbbitól alig marad el. A szakmai hatékonyság szempontjából fontos volt, hogy a pedagógusok heti tanítási óráit – bár még kétségtelenül igen magas – megfelelő szinten tartsuk (23,1 óra). A pedagógusok munkaterhelése szempontjából igen lényeges a pedagógiai asszisztensek alkalmazása, akik olyan feladatok ellátása alól mentesítik a pedagógusokat, amelyek nem igényelnek pedagógiai szakképzettséget.

Egy pedagógusra jutó tanulók száma

NLG (2022)	Országos átlag (2021/2022)	EU átlaga (2020)
11,8	9,7 ²	12,3 ³

A 2018-ig regnáló települési önkormányzat anyagi támogatásával sor került az iskola épületének korszerűsítésére. A korszerű energetikai jellemzőkkel rendelkező nyílászárókkal és a falak hőszigetelésével tovább csökkent az intézmény rezsiköltsége, és ennek jelentőségét a háború és szankciós politika következtében előálló energiaválság idején értékelhetjük igazán.

¹ A magyarországi adatokban nem szerepelnek a délutáni foglalkozásokon részt vevő tanulók, holott a pedagóguslétszám meghatározásánál ezeket a foglalkozásokat is figyelembe kell venni. Ezeknek a csoportoknak a tanulóival együtt ez az arány még kedvezőbb lenne. Az iskolai adatokban a többcélú intézmény adatait nem lehet reálisan megbontani az alsóbb és a felsőbb évfolyamokon, mert viszonylag magas az „áttanító” pedagógusok száma.

² <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/oktat/oktatas2122e/index.html> (utolsó letöltés: 2023. február 28.)

³ <https://www.hrportal.hu/hr/az-egy-pedagogusra-juto-tanulok-szama-az-eu-tagallamokban-20221019.html> (utolsó letöltés: 2023. február 28.)

Az oktató-nevelő munka tárgyi és személyi feltételei**Tárgyi infrastruktúra, pályázatok, alapítvány**

A 2013-2018 közötti időszakban a tárgyi infrastruktúra a 2011. évi bővítés után dinamikusabban tovább fejlődött. Az iskolák állami fenntartásba vétele nem jelentette azt, hogy a korábbi fenntartó, a mostanit megelőző városi önkormányzat nem fordított volna tovább gondot az iskola fejlesztésére. Működtetőként az intézményfenntartó központtal közösen megvalósították a TÁMOP 3.1.3 pályázatot, amelynek eredményeként több mint 325 millió forintos beruházással megépült a korszerű természettudományos laboratórium, ugyancsak működtetőként újította meg az önkormányzat az iskolai fénymásológépek állományát, modernizálva ezzel a tanári munka egyik legfontosabb eszközét. 2013 és 2018 között ugyancsak az önkormányzat költségvetéséből valósult meg az iskola külső nyílászáróinak cseréje, a homlokzatok hőszigetelése, majd a teljes belső felújítás (a belső nyílászárók cseréje, burkolatok cseréje, festés, vizesblokkok, öltözők felújítása stb.). Ennek a felújításnak a leglátványosabb eredménye volt az iskola új ebédlője.

Az új fenntartó, a Hódmezővásárhelyi Tankerületi Központ forrásaiból megújult a tantermek bútorzata, függönyei. Új informatikai eszközök, televíziók, aktív panelek, biztonsági kamerák beszerzésére került sor. Az udvari játékok cseréje is ebből a forrásból valósult meg.

A Gyulai József Természettudományos Műhely tette lehetővé, hogy együttműködési megállapodást köthessünk a Szegedi Orvosbiológiai Kutatások Jövőjéért Alapítvánnyal, bekapcsolódva ezzel az ott folyó tehetséggondozó munkába a Nemzeti Tudósképző Akadémia regionális központjaként. Ennek az együttműködésnek, illetve a magyar kormány támogatásának köszönhető, hogy 2017 nyarán beépítésre került a nyugati terasz is, amellyel bővült az iskola és a Gyulai József Természettudományos Műhely.

A Telenor által mentorált Hipersuli programban tanulói és tanári tabletek továbbá hálózati eszközök kerültek az iskolába.

2018 tavaszán pedig a tantestület közel fele jutott tanári laphoz EFOP-pályázat eredményeként. Ez a folyamat folytatódott. 2018 és 2022 között további pedagógusok, illetve kilencedik évfolyamra járó diákok kaptak korszerű eszközöket. Az RRF-1.2.1-2021-2021-00001 azonosítószámú „Digitális oktatáshoz való egyenlő hozzáférés feltételeinek biztosítása a tanulók és a pedagógusok számára” című pályázat segítségével a 2018. évi programban részt vevő 64 pedagógus után 2022-ben újabb 18 pedagógus és 67 kilencedik évfolyamos tanuló jutott laphoz.

A fejlesztések szempontjából a 2013 és 2018 közötti öt esztendő az iskola történetének legdinamikusabb korszaka volt, amely jól példázza azt, milyen szép eredményekhez vezethet az állami, az önkormányzati, a magán- és a civil szféra együttműködése az oktatás-nevelés, a gyermekek, a tanulók érdekében.

A szakmai és a humán infrastruktúra fejlesztésében más pályázati források bevonása is nagy szerepet kapott. A nagy infrastrukturális pályázatok központosítása javította azok hatékonyságát. Az intézmény számára nyitott pályázatok tematikáját vizsgálva azt láthatjuk, hogy ezek a források elsősorban az esélyegyenlőséget, a tehetséggondozást, jó gyakorlataink más intézményekkel való megosztását, a tanulók identitásának erősítését szolgálják.

A pandémia után kollégáink maximális intenzitással használták ki a Határtalanul program és az Erzsébet-tábor pályázatait által biztosított lehetőségeket a szétroncsolódott közösségi kapcsolatok megerősítésére. A Határtalanul program közel (a szervezés alatt lévő pályázatokat is beleértve) 30 milliós támogatásából 276 diákunk ismerkedett a határon túli magyar kultúrával, az Erzsébet-táborokban pedig 622 tanuló vett részt.

Komoly segítséget jelent az iskolának a Hódítói Általános Iskola és Gimnázium Alapítvány. Az alapítvány segíti a hátrányos helyzetű, rászoruló tanulókat, lehetővé teszi, hogy részt vegyenek a kirándulásokon, illetve, hogy finanszírozni tudják nyelvvizsgájuk költségeit. Támogatja a tehetséges, kiemelkedő eredményeket elért tanulók jutalmazását, és részt vállal az iskola környezetének szépítésében is. Az alapítvány és a fenntartó támogatásával van módunk arra, hogy hagyományos versenyünket minden évben meg tudjuk rendezni. Az intézménybe járó tanulók szülei személyi jövedelemadójuk 1 %-ának felajánlásával tartják életben az alapítványt. Ennek összege minden évben 6-700 ezer forint körül van. Az alapítvány fontos bevétele a diákok (főleg az alsósok) aktív papírgyűjtése, ami egyben környezettudatosságukat is fejleszti. 2016-tól a Hódmezővásárhelyi Tankerületi Központ finanszírozza a tehetséggondozó tanulmányi versenyeken való részvételt, tehermentesítve ezzel az alapítványt. Az alapítványi támogatásnak köszönhetően 2022/2023 telén a tanulói székek nagy részét ülőpárnákkal láttuk el, amelyek fokozzák a tanulók komfortérzetét.

Az iskola tanári kara és a nem pedagógus munkakörben dolgozók létszáma, összetétele

Nagyon fontos jellemzője volt az elmúlt öt esztendőnek, hogy a tanulólétszámok stabilitása mellett az iskola nevelőtestületét és a nevelő-oktató munkát segítő alkalmazottak létszámát és összetételét is kiegyensúlyozottság jellemezte.

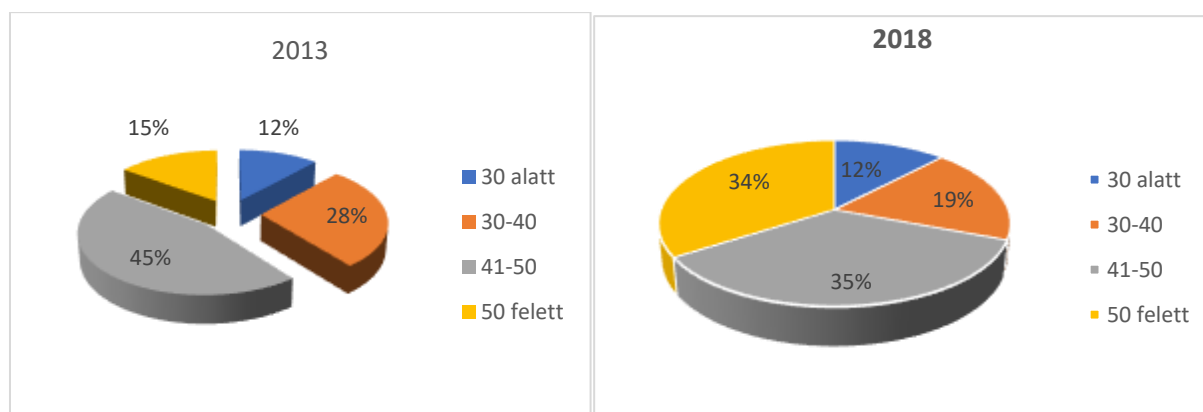
A pedagógus álláshelyek száma az elmúlt öt esztendőben alig változott. 87,6 pedagógus álláshellyel rendelkezünk. Ennek túlnyomó részére (81 álláshely) teljes állású pedagógusokat

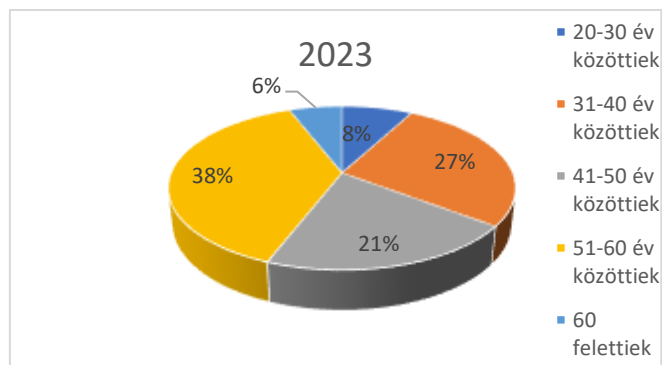
alkalmazunk, a fennmaradó hat álláshelyet pedig tíz részmunkaidős pedagógus tölti be. A részmunkaidős pedagógusok többsége családi állapota miatt kérte a részmunkaidős foglalkoztatást.

A nem pedagógus munkakörökben alkalmazottak közül két laboráns segíti a természettudományos laboratórium munkáját, négy pedagógiai asszisztenst alkalmazunk, és az iskola adminisztratív és gondnoki feladatait három iskolatitkár látja el, két karbantartó, egy portás és kilenc takarító az iskola infrastruktúrájának működését és rendjét biztosítja.

A nevelőtestület összetétele a pedagógusok életkora, neme és iskolai végzettsége szerint

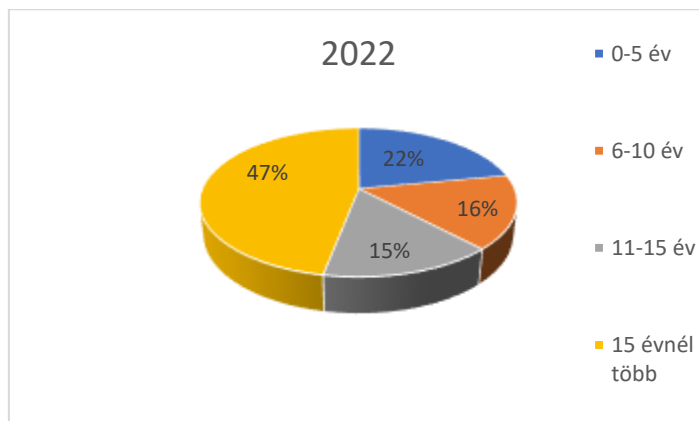
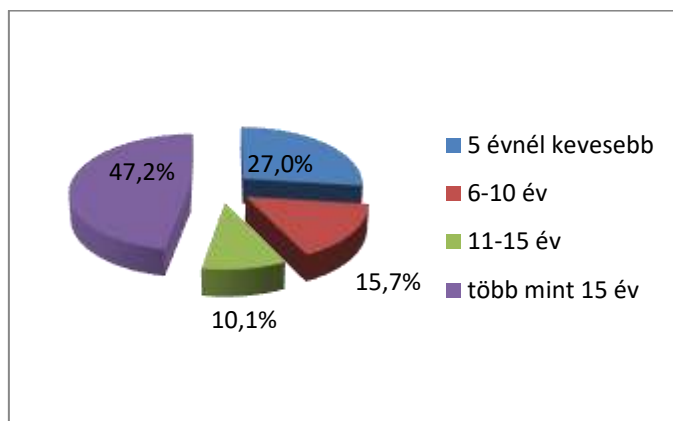
2013 és 2018 között a tanári kar átlagéletkora mindössze 2,5 évvel (44,6 évről 47,1 évre) emelkedett. Az elmúlt öt éves ciklusban az emelkedés 2,6 év volt, így tíz esztendő alatt mindössze öt évvel nőtt az átlagéletkor. Ez annak tudható be, hogy a 30 év alatti pedagógusok aránya csak kis mértékben (4%) csökkent, míg a 30 és 40 év közöttiek aránya nyolc százalékkal nőtt. Tíz százalékkal magasabb az ötven fölöttiek részaránya, az ő korösszetételük azonban teljesen differenciált, így az elkövetkező öt év egyikében sem várható, hogy nagyobb számban mennek majd nyugdíjba (2025-1, 2026-1, 2027-2, 2028-4). A tantestületben nincs jelentős fluktuáció, a legtöbben gyermekvállalás miatt lépnek ki a tanításból. A stabilitást jelzi, hogy a szakmai gyakorlati évek száma a tantestületben 19. Az egyes korosztályi csoportok között jó az együttműködés és a szakmai kommunikáció, pozitív hatással vannak egymás munkájára.

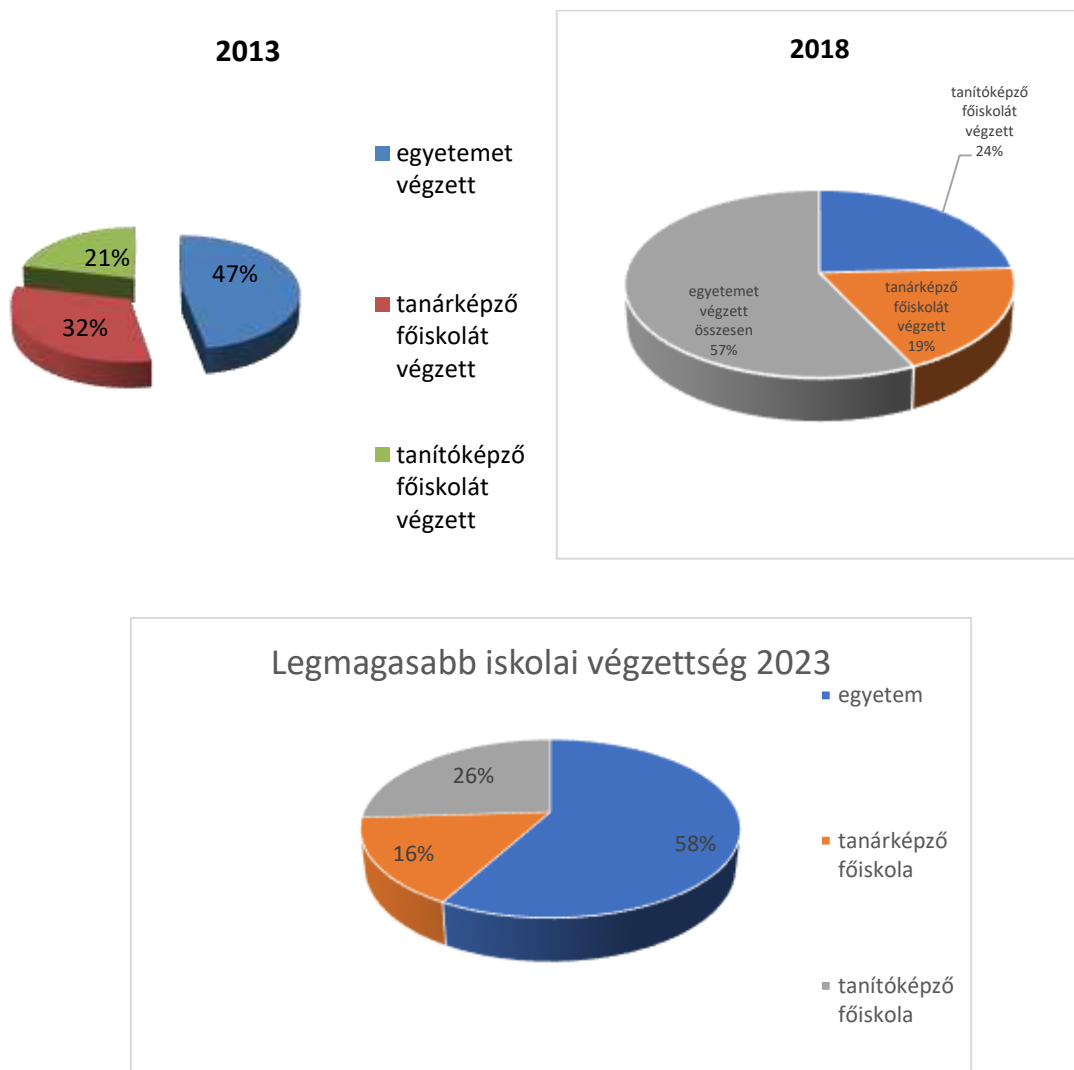
A stabilitást jelzi az a tény is, hogy a tantestület kétharmada **öt évnél hosszabb ideje** dolgozik az iskolában, közel fele pedig már legalább tizenöt éve. Ezek az arányok az elmúlt öt évben nem változtak lényegesen.

2018

A tantestület nemek szerinti összetétele is kedvező tendenciákat mutat. A 2013. évi 14%-ról mára 20%-ra nőtt a férfiak aránya. Ez a tény persze nem szakmai szempontból érdemel említést.

A pedagógusok mindegyike rendelkezik a munkaköre ellátásához szükséges iskolai végzettséggel. Az elmúlt tíz esztendőben lényegesen (tíz százalékkal) nőtt az egyetemi végzettségük aránya.

A pedagógusok 12%-a több iskolafokon is használható diplomával rendelkezik.

A 2012 és 2019 közötti továbbképzési időszakban minden pedagógus teljesítette a hétévenkénti továbbképzési kötelezettségét annak ellenére, hogy a továbbképzések korábbi rendszere ebben a hét évben már nehezkesebben működött. A szakmai ismeretek gyarapítását különböző pályázati források tették lehetővé. Ezek tervezhetősége azonban szinte lehetetlen. A továbbképzéseknek köszönhetően a számítógép és az információs technológia szerves része lett a tanórara való felkészülésnek és egyre inkább a tanórai munkának is. Öröndetes, hogy megnőtt a belső tudásmegosztás iránti igény. A pandémia idején a távolléti oktatás ennek

jelentőségét nagyon megnövelte. Ekkor igazolódott be, mennyire fontos egy nevelőtestület IKT-kompetenciájának magas szintje és az együttműködésre való nyitottsága.

Az iskolai munka minőségbiztosítása

Tanulói és szülői elégedettségmérés

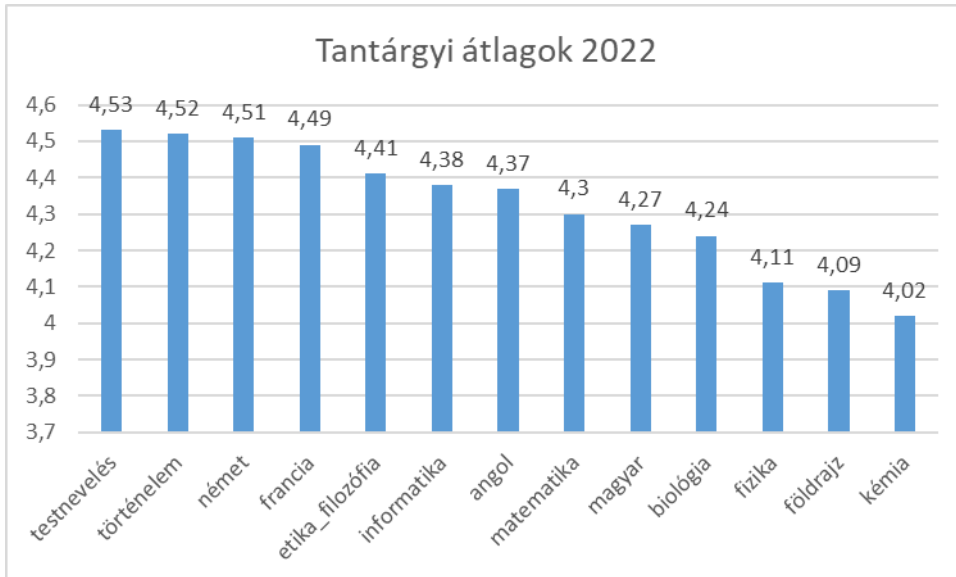
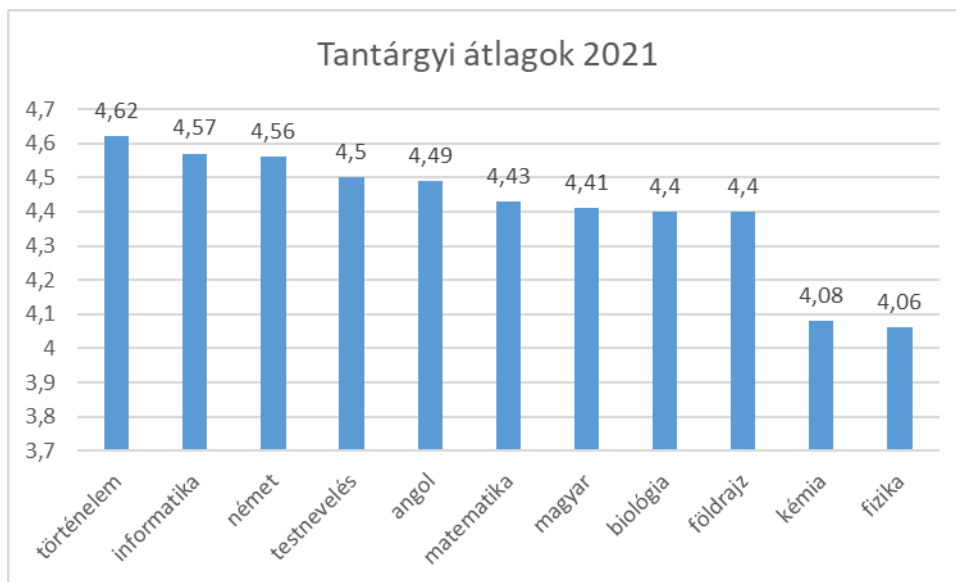
A tanulói és a szülői elégedettséget kérdőívekkel mérjük. A kérdőívet az alsós diákok szülei, valamint az 5-12. évfolyamos tanulók töltik ki. A pandémia miatt a rendszeres évi mérések közül egy kimaradt, illetve a legutolsó mérés szempontjait némileg átalakítottuk. Ez a mérés fontos információkkal szolgál minden egyes pedagógusról az iskolavezetés számára. Minden tanár – kérésére – kézhez kapja a saját értékelését, és azonosíthatja azokat a problémás területeket, amelyekkel javíthatja oktató-nevelő munkáját. De képet kaphatunk az egyes osztályok helyzetéről is, amit figyelembe vehetünk a következő évi tantárgyfelosztás elkészítésekor. A tanulók ötödikes koruktól nyilváníthatnak véleményt. Fontos nevelési cél, hogy iskolai tanulmányaik alatt megtanulják a felelős véleménynyilvánítás formáit. A mérés eredményei orientálóak mind az iskolavezetés, mind a pedagógus számára, ám kellő szakmai körültekintéssel kell kezelni, hiszen a tanulói vélemények mögött számtalan attitűd lehelhet fel, amelyeknek jelentős részét nem ismerhetjük meg. Így természetesen ez a pedagógusok értékelésének csak egyik elemét jelenti. A következő szempontok alapján kell a diákoknak véleményt formálniuk:

A pedagógus:

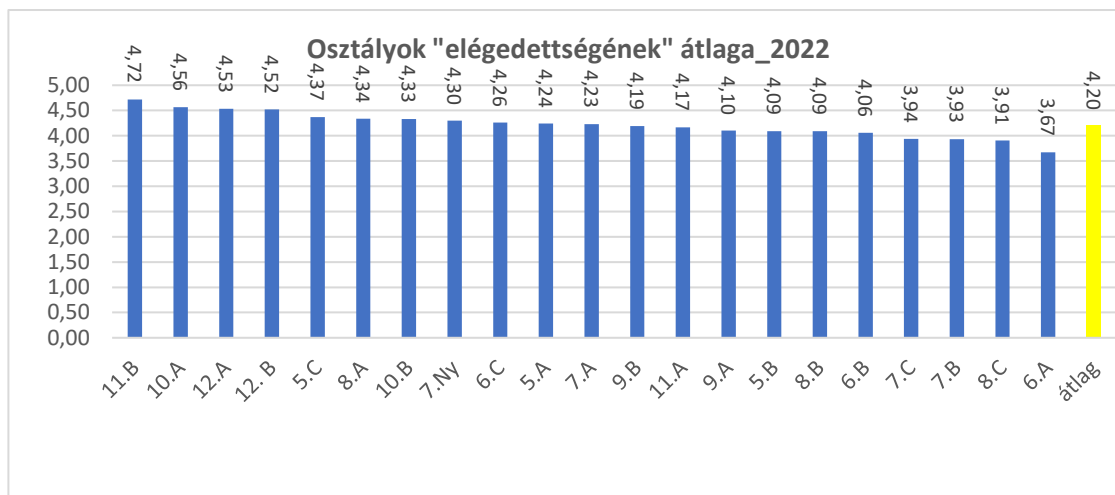
1. Óráin képes megteremteni azt a rendet, ami a tanításhoz és a tanuláshoz szükséges.
2. Világosan tudjuk, mit vár el a tanulóktól, és ezt rendszeresen és tárgyilagosan értékeli.
3. Feladatai hasznosak és érdekesek.
4. Rendszeresen ellenőrzi, hogy készülnek-e tanulói az órára.
5. Úgy érzem, ha szükségem volna rá, bátran fordulhatnék hozzá a neveléssel kapcsolatos problémáimmal.
6. Közvetlen a tanulókkal.
7. Szeretetteljes, egymás elfogadását segítő légkört teremt a gyerekek számára.
8. Gyakran dicséri tanulóit, erősíti pozitív énképüket.
9. Mint mindenkinek, vannak hibái, de ezekkel együtt is tisztelik a munkáját.

A tanulók 1-5-ig terjedő skálán értékelhetnek. Tíz évre visszamenőleg rendelkezünk eredményekkel. Nem tapasztalhatunk lényeges eltérést az értékek között, amelyek minden évben lényegesen meghaladták a 4-es átlagot, a 4,2 és a 4,3 közötti sávban mozogtak (egyáltalán nem ért egyet: 1, teljes mértékben egyetért: 5).

Tanulóságosak az eredmények a tantárgyi preferenciák vonatkozásában is. A rangsor elején a kötelező érettségi vizsgatárgyak szerepelnek. Öröndetes, hogy nincsenek szélsőséges eltérések a tantárgyak között.

Fontos információval szolgál az egyes osztályok elégedettsége. Adott esetben egy-egy alacsonyabb átlag indokoltta teheti a problémák azonosítását.

Az intézményi minőségbiztosításban 2013-tól kezdve meghatározó szerepet játszanak a pedagógusok minősítési rendszere, illetve a szakmai ellenőrzések különböző típusai.

Pedagógusok minősítésének eredményei

A pedagógusok előmeneteli rendszerének bevezetése óta 35 pedagógusunk vett részt Pedagógus II. fokozatot megcélzó minősítési eljárásban. Nyolc kolléga szerzett Mester fokozatot. Egy kivételével minden eljárás sikeres volt.

A tanfelügyeleti ellenőrzések eredményei

Eddig 11 pedagógus tanfelügyeleti ellenőrzésére került sor. A pedagógusok átlagosan 94%-os eredményt értek el.

2017 után 2022-ben újra sor került az intézményvezető szakmai ellenőrzésére, amely a vezetői munkában a következő kiemelkedő tevékenységeket jelölte meg:

- Az éves tervezés dokumentumainak elkészítése tervszerűen történik. Jellemző rá az aktív részvétel és szerepvállalás, tudatosság a tervező dokumentumok elkészítésében. Az alulteljesítő tanulók felzárkóztatása, valamint a tehetséggondozás kiemelt szerepet kap az intézmény tevékenységei között. Az eredmények dokumentálása, elemzése, bemutatása megoldott. A tanulói értékelés rendszere kidolgozott, megfelelően szabályozott. A vezetőtársakkal és a nevelőtestülettel a célok és feladatok elérése érdekében az együttműködés és a közös munka napi gyakorlat. A képzési struktúra folyamatos, dinamikus, a külső és belső változásokat követő módosítása az iskola továbbfejlődését biztosítja.
- A pontos adminisztrációt megköveteli, azt vezetőtársaival tervszerűen ellenőrzi. A jogszabályokat naprakészen figyelemmel kíséri, és a kollégák tájékoztatása több platformon keresztül is megvalósul. Az intézmény kapcsolatait ápolja, fenntartja. A fenntartóval konstruktív, aktív kapcsolatot tart. Működteti a diákönkormányzatot. Az

infrastruktúra megfelelő karbantartásával, felújításával és fejlesztésével megfelelő munkakörülményeket teremt.

- Célja a változásokra, innovációra, elvárásokra nyitott intézményi környezet megteremtése. A változásokra azonnal reagál, a tervezés és a megvalósítás folyamata összhangban van. Nevelési értekezleteket szervez, belső továbbképzésekkel, óralátogatásokkal igyekszik a tanítás folyamatát hatékonyabbá tenni.
- A konkrét, betartható szabályok megfelelő tanulási környezetet biztosítanak. Támogató, pozitív munkahelyi klíma megteremtése, nyitottság a kommunikációra a kollégákkal jellemzi munkáját. A továbbképzések rendszere az intézmény stratégiai céljait szolgálja. Az intézmény kialakította a belső ellenőrzés-értékelési rendszer feltételeit. Ennek megfelelően az intézkedési tervet az intézményre jellemző sajátosságok figyelembe vételével hozta létre.
- Kiemelkedő a kommunikációs készsége, konfliktuskezelési technikája. Megpróbál tanár maradni vezetőként is. Hitelesség, elkötelezettség és tudatosság jellemzi vezetői munkáját. Vezetői pályázatában leírtakat folyamatosan figyelembe veszi a munkatervekben kitűzött célok, fejlesztések tervezésében és megvalósításában. Vezetői munkájában meghallgatja és figyelembe veszi a vezetőtársak és a tantestület véleményét.

Ezek mellett a bizottság tagjai mindössze két területen tettek fejlesztési javaslatot:

- Az intézményi döntések megszületésének folyamatát és az azokról való tájékoztatást sztenderdizálni lehetne: pl. a hét egy adott napján egy konkrét időpontban heti szintű értekezlet lebonyolítása.
- Az intézményi jó gyakorlatok bemutatását fel lehetne kínálni és ajánlani a más intézményben tanító kollégáknak, az esetleges külső tudásmegosztás vezetői munkájában lehetne még inkább támogatott.
- A dokumentumokban rögzített céljainak, terveinek esetleges felülvizsgálatát, módosítását, azok indokait, forrásait célszerű lenne részletesebben dokumentálni.

Ez év elején a folyamat az intézményi tanfelügyelettel folytatódott. A szakmai ellenőrzés megállapításait az alábbi táblázat foglalja össze:

Kiemelkedő területek	Fejleszthető területek
1. Pedagógiai folyamatok A stratégiai dokumentumok összeállítása a törvényi szabályozás alapján történik, az	Az intézményi célok elérését támogató ellenőrzési rendszer hatékonyabb működtetése, építve az eddigi gyakorlatra. A

operatív és a stratégiai tervek között összhang van, a cél – és feladatrendszer meghatározása konkrét. Az intézmény terveinek megvalósítása a pedagógusok, a munkaközösség, a DÖK, a szülői közösségek bevonásával történik. A pedagógusok szakmai fejlődésének biztosítása. A kiemelt figyelmet igénylő tanulók ellátására különös gondot fordítanak. Gazdag az intézmény szakkör- és programkínálata. Versenyeredmények szaktárgyi, művészeti és sport területeken. A munkaközösségek együttműködése. Pályázatokon való részvétel.	meglévő ellenőrzési elemek összehangolása és időbeli ütemezése.
2. Személyiség- és közösségfejlesztés Az intézmény fontos, a partneri kör számára is vonzó erőssége a nevelést előtérbe helyező, családias légkör, tanuló-centrikus pedagógiai felfogás. Eredményesen működik a tehetséggondozás (szakkörök, versenyeztetés). Megkülönböztetett figyelmet kapnak az alulteljesítő, HH a veszélyeztetett, a tanulási nehézségekkel küzdő és SNI tanulók. Intézményi támogatói rendszer működtetése: felzárkóztatást célzó egyéni foglalkozások, szakkörök, célzott programok, kapcsolattartás szakmai támogatókkal, pedagógiai szakszolgálat, családsegítő stb. Jól kialakult, átlátható, az aktualitásokhoz rugalmasan alkalmazkodó hagyományrendszerrel bír.	A bizottság nem kívánt fejleszthető tevékenységet kijelölni.

Kiemelt figyelmet kap a környezettudatos és az egészséges életmódra nevelés. ÖKO-iskola. Közösségfejlesztő programok szervezése a gyermekek, szülők és az intézmény dolgozóinak bevonásával. Hagyományápolás, környezettudatos nevelés. Sokszínű tanórán kívüli tevékenységek szervezése. A DÖK tevékenysége jól szervezett.	
3. Az intézményben folyó pedagógiai munkával összefüggő eredmények Az intézmény versenyeredményei kimagaslóak. A tanulók számára sokrétű versenyzési lehetőséget biztosítanak, saját szervezésű versenyek is vannak. Kiváló az intézmény versenyek megszervezésében, lebonyolításában való részvétele. Kellő motivációval rendelkező kollektíva. Egyaránt figyelmet fordítanak a tehetséggondozásra, a felzárkóztatásra, a lemorzsolódás csökkentésére. Átfogó tervük van a kompetenciamérési eredmények megtartására. Az intézmény eredményei elemzését, az értékelés eredményének visszacsatolását folyamatosan elvégzi. A kompetenciamérések ill. házon belüli mérések eredményeiről korrekt információt ad, meghatározza a fejlesztéshez, változtatáshoz szükséges lépéseket. A pedagógiai folyamatokat átgondolják, megtervezik, levonják a megfelelő konzekvenciát és megalkotják a fejlesztéshez	A bizottság nem kívánt fejlesztendő tevékenységet kijelölni.

szükséges terveket. Mérési-értékelési módszerek jól működnek. Eredményességi mutatóik mind a tanulmányi eredmények, mind a központi mérések vonatkozásában mind a tanulmányi versenyek területén.	
4. Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció Az intézményben a különböző szakmai pedagóguscsoportok együttműködése jellemző. Az intézmény jó gyakorlata a rendszeres tudásmegosztást szolgáló értekezletek. A munkatársak felelőssége, jogköre és hatásköre egyértelműen meghatározott. A feladatok delegálásánál az egyének erősségeire építenek. Az ellenőrzés, értékelés a munkaközösség-vezetők bevonásával történik. Továbbképzésekhez, megújuláshoz a lehetőségekhez mérten segítséget nyújt a vezetőség. Támogató ebben és megteremti a feltételeket. Alapvetően biztosítottak a mindennapi hatékony működéshez szükséges feltételek, az IKT eszközökkel való ellátottság kiváló. Az intézménynek jó kapcsolata van a partnerintézményekkel, amely a kölcsönösségre, bizalomra, egymás támogatására épül.	A bizottság nem kívánt fejlesztendő tevékenységet kijelölni.
Nyitott, jó kapcsolatrendszer jellemzi az iskolát. Tájékoztatási kötelezettsége a jogszabálynak megfelelő. Sokrétű, aktív kapcsolattartás Gyakori, pozitív médiamegjelenés.	

5. Az intézmény külső kapcsolatai A 2016-2021-es időszakban az intézmény szakmai és kulturális területen is fontos tényezője volt a településnek. Nyitott és lehetőségekkel teli kapcsolatrendszert alakítottak ki. Jó partneri kapcsolatokkal rendelkezik, mely a nevelési céljait eredményesen támogatja. Az intézmény tágabb szakmai környezetben fontos szerepet tölt be. A vezetőség igyekszik megragadni azokat a lehetőségeket, amelyek a szervezeti feltételeket javíthatják. Tájékoztatási kötelezettsége a jogszabálynak megfelelő.	Az intézmény panaszkezelési rendszerének kidolgozása, működtetése.
6. A pedagógiai működés feltételei Az intézmény a város egyik legkorszerűbb iskolája, amire vigyáznak az ott dolgozók és az ott tanuló diákok. Az intézmény infratrúrája a folyamatosan növekvő tanulói létszám miatt majd bővítésre szorul. Az intézmény nagy figyelmet fordít a tárgyi és humán feltételek meglétére. Az intézmény rendszeresen felméri a Pedagógiai program megvalósításához szükséges infrastruktúra meglétét. A hiányokat, a felmerült problémákat idejében jelzi a fenntartó számára. A szakos ellátottság 100%-os biztosítása. A pedagógusok a rendelkezésükre álló IKT eszközöket rendszeresen alkalmazzák nevelő-oktató munkájuk során, az eszközök kihasználtsága, alkalmazása a tanórán és tanórákon kívüli tevékenységekben is hatékony. Az intézmény számára fontosak a hagyományai,	A bizottság nem kívánt fejleszthető tevékenységet kijelölni.

azok megjelennek az intézmény alapidokumentumaiban, tetten érhetők a szervezet működésében, és a nevelő-oktató munka részét képezik. Az intézmény hagyományápoló, közösségépítő tevékenysége kiemelkedő.	
7. Az intézménytípusra vonatkozó nevelési, nevelési-oktatói irányelvben meghatározott országos szakmai elvárásoknak és az intézményi céloknak való megfelelés A törvényi szabályozásnak megfelelnek az intézmény alapidokumentumai. A célok meghatározásánál az intézmény sajátosságait figyelembe veszik. A képzési és fejlesztési tervek elkészítése az eredmények ismeretében, azokra épülve, annak érdekében történik, hogy a munkatársak szakmai tudása megfeleljen az intézmény jelenlegi és jövőbeli igényeinek, elvárásainak. Minden tanév tervezésekor megtörténik az intézmény tevékenységeinek, terveinek ütemezése. A pedagógiai program a jogszabályi és tartalmi elvárásokkal összhangban fogalmazza meg az intézmény nevelési-oktatói feladatait, céljait. A tervekben jól követhetők a pedagógiai program kiemelt céljaira vonatkozó feladatok. A Pedagógiai Program és az intézmény tervei a tantervi szabályozókat maximálisan lekövetik. A kollegák rugalmasak az oktatási segédanyagok használata terén, a tanulók érdekeit figyelembe véve szelektálnak közülük.	Nem kívánunk fejleszthető tevékenységet meghatározni.

Az intézményi önértékelés folyamatai

A minősítési eljárásokkal és a tanfelügyeleti ellenőrzésekkel párhuzamosan a 2017. és 2022. közötti ciklusban minden pedagógus elkészítette önértékelését, majd elkészült mind az általános iskolára, mind pedig a gimnáziumra vonatkozó intézményi önértékelés.

Az iskolában folyó oktató-nevelő munka eredményessége

Az országos kompetenciamérés az érettségi vizsga kimeneti mérése mellett megteremtette a folyamat közbeni mérés lehetőségét, ezzel pedig – szükség esetén – a beavatkozás lehetőségét az iskola számára. A mérések két legfontosabb tanulsága, hogy a tanulók teljesítménye egyenletesen stabil, illetve, hogy a pandémia után, a teljesítmények nem romlottak, hanem javultak.

Az országos kompetenciamérés tapasztalatai

A nevelőtestület minden évben elvégzi a mérés eredményeinek értékelését. Ennek alapján meghatározza azokat a pedagógiai tevékenységeket, amelyek révén az eredmények szinten tarthatók vagy javíthatók. Elemző és értékelő munkánk célja, hogy ezt a mérést kiindulópontként tekintve egyéni fejlesztési utakat jelöljünk ki a gyengébben teljesítő tanulók számára.

Intézményi szintű elemzés

1. Az intézmény évfolyamainak átlageredményei a 2021. évi mérés során mind a két mért területen és minden évfolyamon **szignifikánsan magasabbak az országos átlageredménynél.**

Az intézmény létszámadatai			
Évfolyam	Képzési forma	Tanulók száma	
		Összesen	A jelentésben szereplők
6.	Általános iskola	90	81
8.	Általános iskola	28	24
8.	6 évfolyamos gimnázium	69	65
10.	6 évfolyamos gimnázium	72	68

Átlageredmények			
Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmény (megbízhatósági tartomány)	
		Az intézményben	Országosan
Matematika	6.	1517 (1478;1546)	1468 (1467;1470)
	8.	1698 (1675;1730)	1609 (1608;1610)
	10.	1829 (1797;1861)	1653 (1652;1654)
Szövegértés	6.	1535 (1486;1565)	1478 (1477;1479)
	8.	1681 (1657;1706)	1590 (1589;1591)
	10.	1791 (1768;1817)	1651 (1649;1652)

	Az intézmény eredményénél szignifikánsan alacsonyabb az adott érték
	Az intézmény eredménye nem különbözik szignifikánsan az adott értéktől
	Az intézmény eredményénél szignifikánsan magasabb az adott érték

2. Eredményeinket a feltehetően azonos feltételek és körülmények között működő iskolák eredményeivel összehasonlítva a következőket látjuk:

Átlageredmények								
Mérési terület	Évfolyam	Képzési forma	Átlageredmény (megbízhatósági tartomány)					
			A helyhelyen	Országos	Az első viszonyítási csoport		A második viszonyítási csoport	
					Néve	Eredménye	Néve	Eredménye
Matematika	6.	ált. isk.	1517 (1478; 1546)	1466 (1467; 1470)	Városi ált. isk.	1450 (1448; 1451)	Nagy városok ált. isk.	1464 (1459; 1468)
	8.	ált. isk.	1542 (1481; 1613)	1609 (1608; 1610)	Városi ált. isk.	1580 (1578; 1582)	Nagy városok ált. isk.	1600 (1596; 1604)
	8.	6 évf. gimn.	1755 (1725; 1787)	1609 (1608; 1610)	6 évf. gimn.	1765 (1762; 1769)	Nagy 6 évf. gimn.	1794 (1788; 1799)
	10.	6 évf. gimn.	1829 (1797; 1861)	1653 (1652; 1654)	6 évf. gimn.	1827 (1823; 1832)	Nagy 6 évf. gimn.	1849 (1844; 1855)
Szövegértés	6.	ált. isk.	1535 (1488; 1565)	1478 (1477; 1479)	Városi ált. isk.	1458 (1450; 1460)	Nagy városok ált. isk.	1476 (1472; 1480)
	8.	ált. isk.	1544 (1497; 1590)	1590 (1589; 1591)	Városi ált. isk.	1561 (1560; 1563)	Nagy városok ált. isk.	1580 (1576; 1586)
	8.	6 évf. gimn.	1731 (1689; 1762)	1500 (1589; 1591)	6 évf. gimn.	1780 (1757; 1763)	Nagy 6 évf. gimn.	1786 (1781; 1792)
	10.	6 évf. gimn.	1791 (1768; 1817)	1651 (1649; 1652)	6 évf. gimn.	1814 (1810; 1818)	Nagy 6 évf. gimn.	1830 (1825; 1834)

- Hatodik évfolyamon az átlageredmények mind matematikából, mind szövegértésből magasabbak, mint a hozzánk hasonló városi iskolák, illetve a legjobb átlageredményekkel rendelkező nagyvárosi általános iskolák eredményei.

- Nyolcadik évfolyamon az általános iskolai osztályok eredményei – nem különböznek szignifikánsan a városi és a nagyvárosi általános iskolák eredményeitől.

- A gimnáziumi évfolyamok eredményei az országos viszonyításban kiemelkedő hat évfolyamos gimnáziumok eredményeivel szignifikánsan megegyeznek, csak a legfelső szinten lévő úgynevezett nagy hatévfolyamos gimnáziumok eredményétől térnek el szignifikánsan 8. évfolyamon matematikából és szövegértésből és tizedik évfolyamon szövegértésből.

3. A családi háttér index alapján elvárható eredményeknél a gimnáziumi eredmények nyolcadik és tizedik évfolyamon is szignifikánsan jobbak, az általános iskolai eredmények pedig azzal megegyeznek, kivéve a nyolcadikos általános iskolai osztály matematika eredményét, amely attól elmarad. Kétségtelen, hogy ezekbe az osztályokba azok a tanulók járnak, akiknek a tanulási motivációjuk gyenge, a nyolcadik évfolyam végén a mérésben való részvételben is alulmotiváltak. Emiatt a mérés nem ad pontos képet valós képességeikről. Egyik legfontosabb szakmai feladatunk a jövőben is a hetedik, nyolcadik általános iskolai osztályok fejlesztése.

Mérési terület	Évfolyam	Képzési forma	A tényleges eredmény a várhatóhoz képest	
			Országos regresszió alapján	A megfelelő képzési forma/településtípus telephelyeire illesztett regresszió alapján
Matematika	6.	ált. isk.	☹️	☹️
	8.	ált. isk.	☹️	☹️
	8.	6. évf. gimn.	😊	😊
	10.	6. évf. gimn.	😊	😊
Szövegértés	6.	ált. isk.	☹️	☹️
	8.	ált. isk.	☹️	☹️
	8.	6. évf. gimn.	😊	☹️
	10.	6. évf. gimn.	😊	😊

4. Ha eredményeinket az előző évek kompetenciaméréseinek eredményeivel vetjük össze (2013-tól), azt látjuk, hogy bár az egyes évek méréseredményei között van némi ingadozás, több év átlagában egyenletesen jó színvonalon teljesítenek osztályaink.

Mérési terület	Évf.	Képzési forma	Átlageredmény (megbízhatósági tartomány)				
			2017	2016	2015	2014	2013
Matematika	6.	ált. isk.	1526 (1494,1563)	☹️ 1532 (1500,1559)	☹️ 1506 (1477,1536)	😊 1486 (1432,1504)	☹️ 1525 (1495,1560)
	8.	ált. isk.	1504 (1450,1572)				
	8.	6. évf. gimn.	1751 (1712,1791)	☹️ 1724 (1693,1756)	☹️ 1734 (1704,1768)	😊 1693 (1653,1733)	☹️ 1732 (1678,1780)
	10.	6. évf. gimn.	1815 (1773,1850)	☹️ 1782 (1724,1787)	☹️ 1812 (1777,1846)	☹️ 1825 (1779,1866)	☹️ 1799 (1758,1835)
Szövegértés	6.	ált. isk.	1559 (1524,1592)	☹️ 1519 (1478,1554)	☹️ 1530 (1491,1566)	😊 1486 (1443,1532)	☹️ 1545 (1510,1575)
	8.	ált. isk.	1465 (1416,1503)				
	8.	6. évf. gimn.	1702 (1669,1744)	☹️ 1690 (1654,1739)	☹️ 1710 (1679,1740)	☹️ 1657 (1619,1693)	☹️ 1681 (1645,1712)
	10.	6. évf. gimn.	1798 (1763,1840)	☹️ 1754 (1716,1782)	☹️ 1774 (1744,1807)	☹️ 1754 (1739,1797)	☹️ 1796 (1759,1822)

😊 A 2017. évi eredmény az adott év eredményénél szignifikánsan magasabb

☹️ A telephely 2017. évi eredménye nem különbözik szignifikánsan az adott év eredményétől

☹️ A 2017. évi eredmény az adott év eredményénél szignifikánsan gyengébb

Mérési terület	Évf.	Képzési forma	Átlageredmény (megbízhatósági tartomány)			
			2021	2019	2018	2017
Matematika	6.	ált. isk.	1517 (1478,1546)	☹️ 1564 (1530,1607)	☹️ 1532 (1499,1564)	☹️ 1526 (1494,1563)
	8.	ált. isk.	1542 (1481,1613)	☹️ 1515 (1462,1558)	☹️ 1554 (1515,1602)	☹️ 1504 (1450,1572)
	8.	6. évf. gimn.	1755 (1725,1787)	☹️ 1731 (1707,1756)	☹️ 1708 (1676,1742)	☹️ 1751 (1712,1791)
	10.	6. évf. gimn.	1829 (1797,1861)	☹️ 1835 (1805,1874)	☹️ 1812 (1773,1851)	☹️ 1815 (1773,1850)
Szövegértés	6.	ált. isk.	1535 (1486,1585)	☹️ 1573 (1535,1624)	☹️ 1499 (1465,1528)	☹️ 1559 (1524,1592)
	8.	ált. isk.	1544 (1497,1590)	☹️ 1544 (1495,1591)	☹️ 1508 (1459,1557)	😊 1465 (1416,1503)
	8.	6. évf. gimn.	1731 (1699,1762)	☹️ 1713 (1689,1738)	☹️ 1744 (1708,1767)	☹️ 1702 (1669,1744)
	10.	6. évf. gimn.	1791 (1768,1817)	☹️ 1829 (1795,1875)	☹️ 1801 (1763,1837)	☹️ 1796 (1763,1840)

5. A tanulók eredményei a korábban elért eredményekhez viszonyítva:

Mérési terület	Évfolyam	Képzési forma	A tényleges eredmény a várhatóhoz képest	
			Országos regresszió alapján	A megfelelő képzési forma/településtípus telephelyére illesztett regresszió alapján
Matematika	6.	ált. isk.	-	-
	8.	ált. isk.	☹️	☹️
	8.	6 évf. gimn.	☹️	☹️
	10.	6 évf. gimn.	😊	😊
Szövegértés	6.	ált. isk.	-	-
	8.	ált. isk.	☹️	☹️
	8.	6 évf. gimn.	☹️	☹️
	10.	6 évf. gimn.	😊	☹️

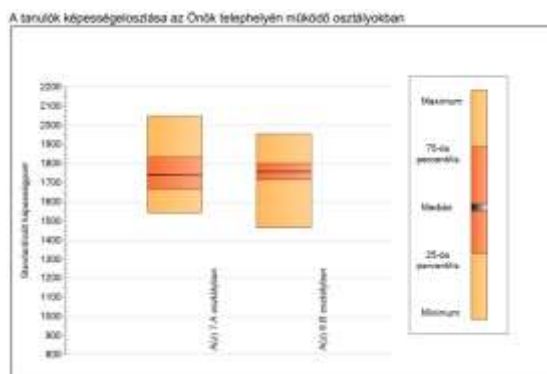
Az eddig bemutatott átlagok akkor kapnak igazán jelentést, ha azokat összevetjük a korábban már elért eredményeikkel is. Ez mutatja meg, hogy az iskola az előző kompetenciamérés óta eltelt időben tudott-e valamit hozzátenni a tanulók már megszerzett kompetenciáihoz.

Az évfolyamok eredménye minden évfolyamon eléri, a 10. gimnáziumi évfolyamon pedig mindkét mérési területen szignifikánsan meghaladja a korábbi eredményeik alapján elvárható eredményeket.

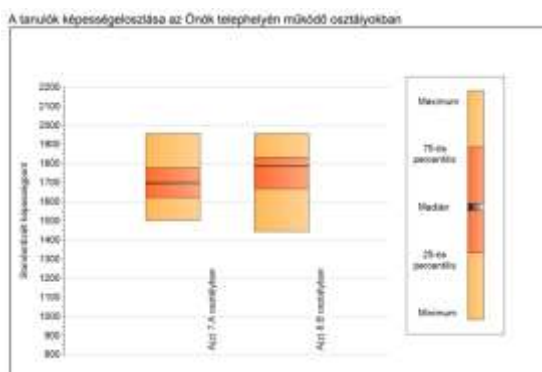
6. A gimnáziumi osztályok egymáshoz viszonyított eredménye

A két gimnáziumi osztály összetétele, teljesítménye (tanulmányi átlaga, kompetenciaeredményei, érettségi vizsgán elért eredményei) között a korábbi években nagy különbségek voltak. A 2013-ban bevezetett új képzési struktúra egyik legfontosabb célja ennek a különbségnek minél magasabb szinten való kiegyenlítése volt. A 2021. évi kompetenciamérés eredményei azt jelzik, hogy ez a kiegyenlítődés végbement ugyan, bár az akkori 10.B osztály eredményei jobban elmaradnak a párhuzamos évfolyamétól, illetve az A osztályokban a maximum eredmények magasabbak, a minimum eredmények pedig a B osztályokban alacsonyabbak. Ez a gimnáziumi felvételi minimális ponthatárainál is megfigyelhető.

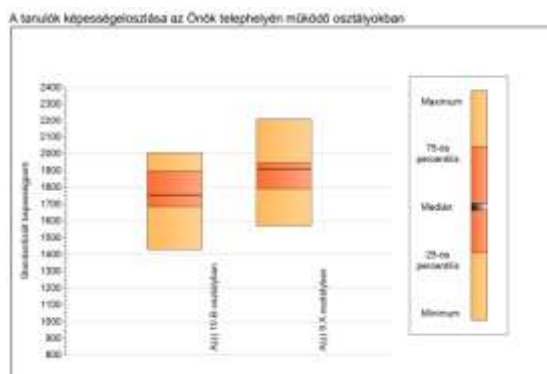
8. gimnáziumi évfolyam matematika:

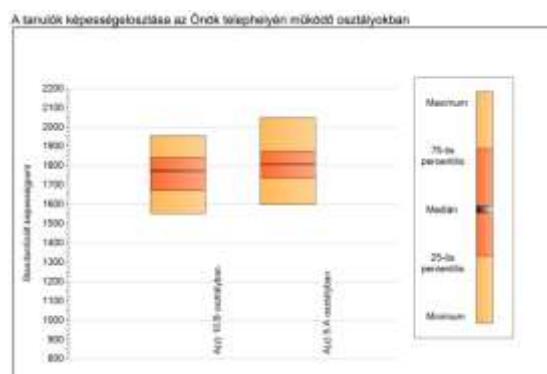
8. gimnáziumi évfolyam szövegértés:

10. évfolyam matematika:

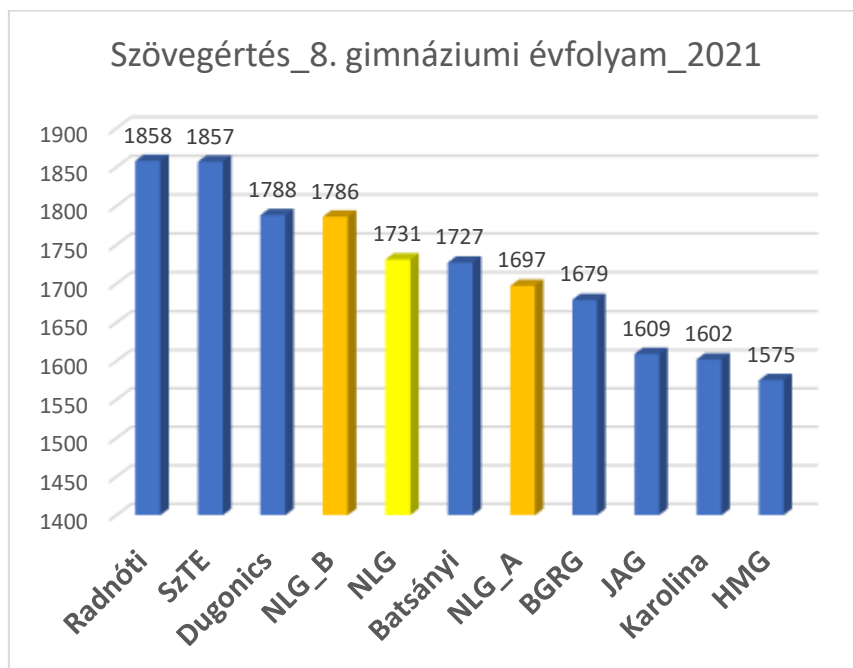
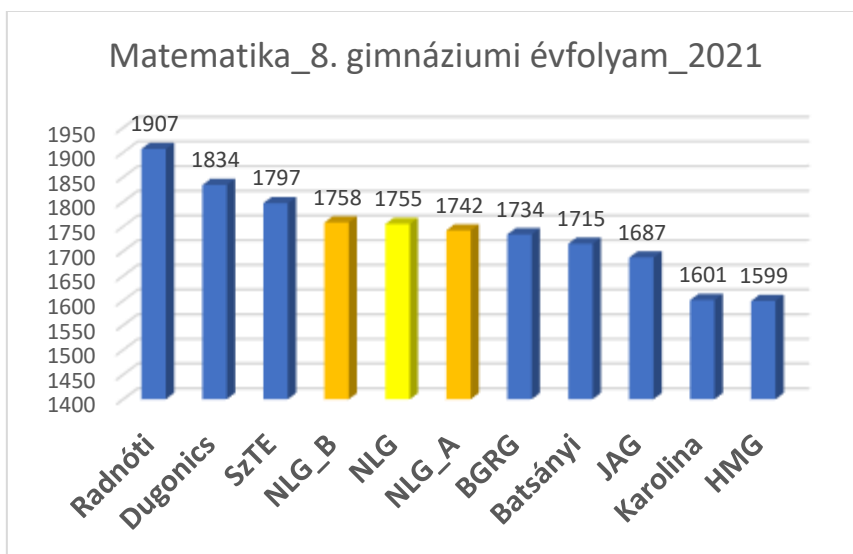

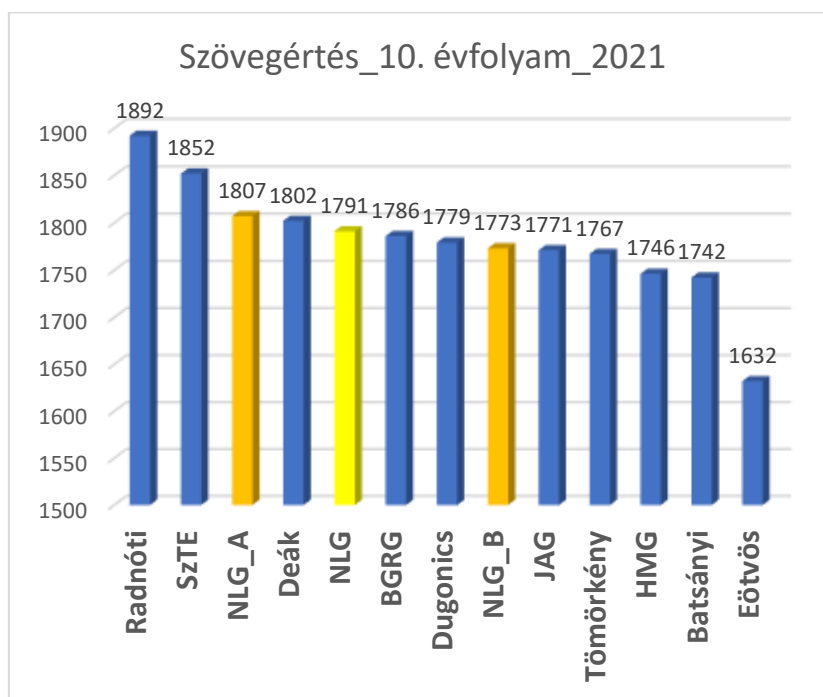
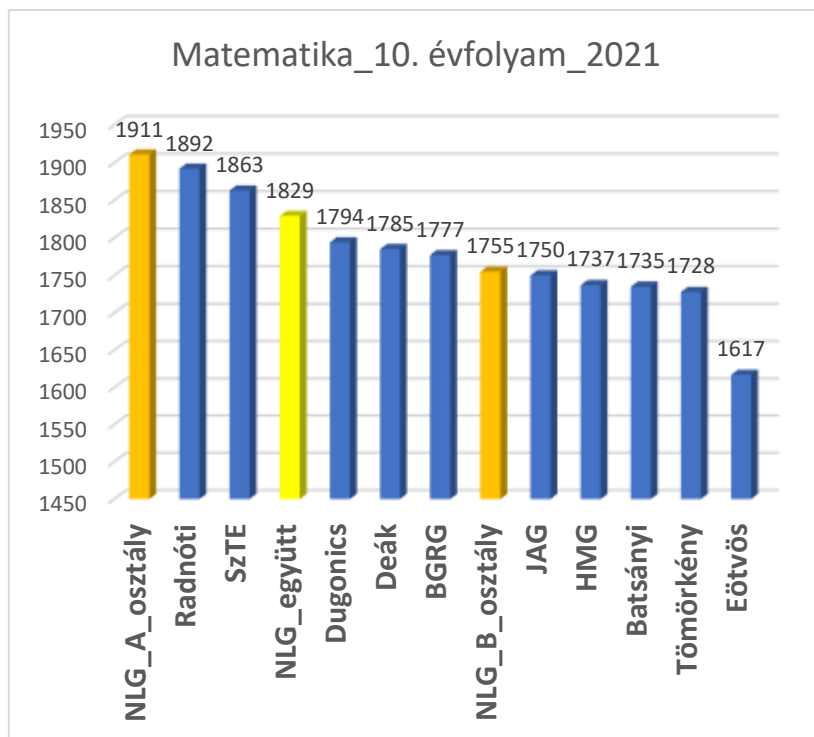
10. évfolyam szövegértés:

Gimnáziumi osztályaink eredménye a megyei gimnáziumok eredményeihez viszonyítva

A következő diagramokból kitűnik, hogy hat évfolyamos gimnáziumi tagozatunk diákjai a nyolcadik és tizedik évfolyamon a megyei gimnáziumok közül a harmadik-negyedik legjobb eredményt érték el a szövegértés és a matematika kompetenciaterületen. Ennek értékét növeli, hogy mindkét évfolyamon olyan iskolák eredményeit múltuk felül, amelyekben a tanulók családi háttér-indexe jóval magasabb, azaz magasabb társadalmi státuszú családokból érkeznek. Ezzel az esélyegyenlőség és a méltányosság követelményei a hat évfolyamos tagozatunkon ezekhez az iskolákhoz viszonyítva jobban érvényesülnek. A szakemberek szerint a családi háttér körülbelül 25%-ban határozza meg a tanuló iskolai eredményességét.

Iskolánk csatlakozott a Szegedi Tudományegyetem Neveléstudományi Intézete E-Dia programjához, amelynek révén olyan mérőeszközök alkalmazására nyílt lehetőségünk, amelyek az országos mérések közötti időszakban egy-egy speciális kompetenciaterületről is információkkal szolgálhatnak.

Az idegen nyelvi kompetenciamérés tapasztalatai

A nyelvi kompetenciamérés hatodik és nyolcadik évfolyamon méri a tanulók idegen nyelvekből elért kompetenciaszintjét. Az eddigi mérések iskolai eredményei az idegen nyelv oktatásának hatékonyságát mutatják. A hatodikos általános iskolás és a nyolcadikos gimnáziumi tanulók túlnyomó része teljesíti az elvárható szintet, és a méréseken elért átlageredményük is az országos és a városi iskolák átlageredménye fölött van. A nyolcadik osztályt befejező általános iskolai tanulók eredménye elmarad ettől, főleg német nyelvből. A következő táblázat a 2017. és 2021. közötti évi eredményeket foglalja össze (zárójelben az országos átlaggal). 2020-ban a pandémia miatt nem volt mérés. A távolléti oktatás német nyelvből okozhatott kisebb visszaesést a hatodik és a nyolcadik általános iskolai évfolyamon.

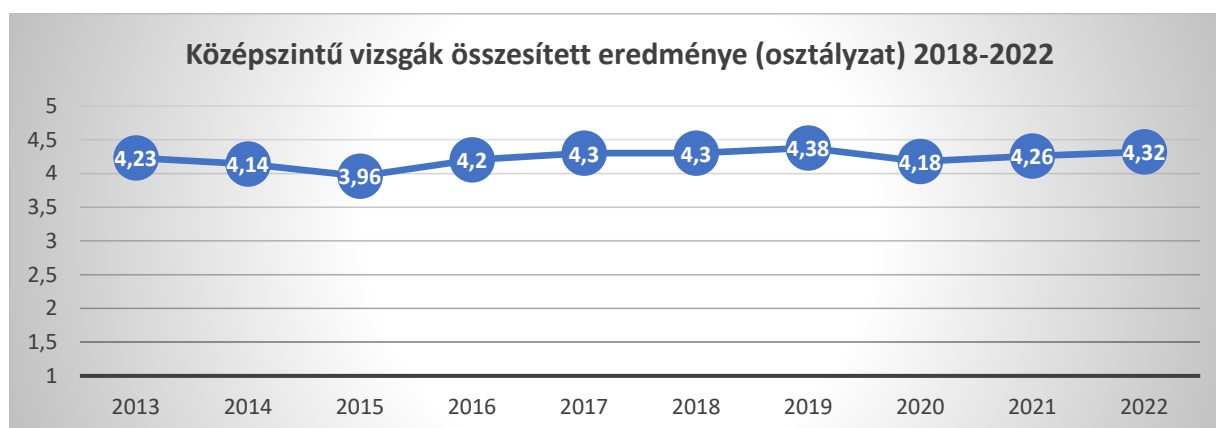
	6. évfolyam 2017	6. évfolyam 2018	6. évfolyam 2019	6. évfolyam 2021	8. évfolyam_gimnázium 2017	8. évfolyam_gimnázium 2018	8. évfolyam_gimnázium 2019	8. évfolyam_gimnázium 2021	8. évfolyam_általános iskola 2017	8. évfolyam_általános iskola 2018	8. évfolyam_általános iskola 2019	8. évfolyam_általános iskola 2021
angol átlageredmény a maximális pontszám arányában	78%	70%	87%	71%	87%	82%	88%	93%	57%	57%	63%	69%
az előírt szintet elérő tanulók aránya	91%	73%	96%	78% (74%)	97%	88%	91%	100% (71%)	50%	43%	42%	76%
német átlageredmény a maximális pontszám arányában	76%	72%	69%	60%	79%	94%	85%	83%	40%	53%	52%	39%
az előírt szintet elérő tanulók aránya	89%	83%	74%	68% (58%)	91%	100%	100%	94% (52%)	17%	38%	40%	20%

Az érettségi vizsgák eredménye

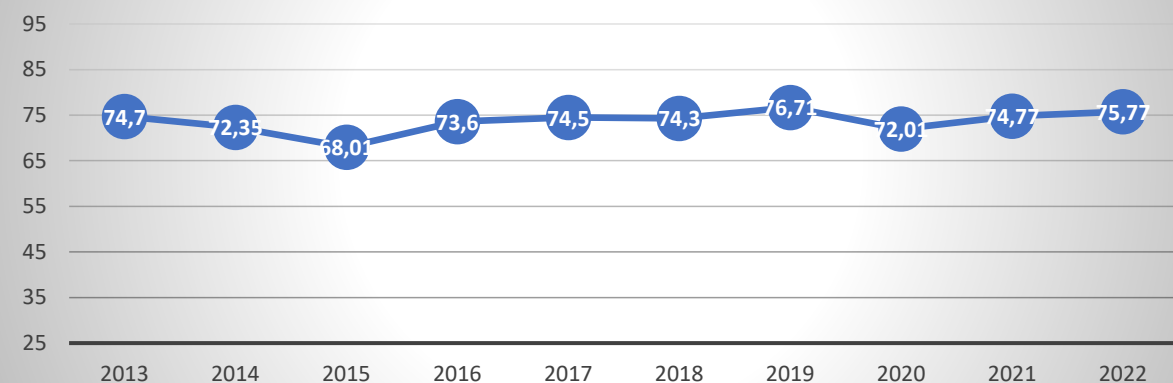
Iskolánkban magas az emelt szintű vizsgára jelentkezők száma. A vizsgaeredmények az előrehozott vizsgák eredményeit is tartalmazzák, az adatokat egy tizedes jegyre kerekítve adom meg.

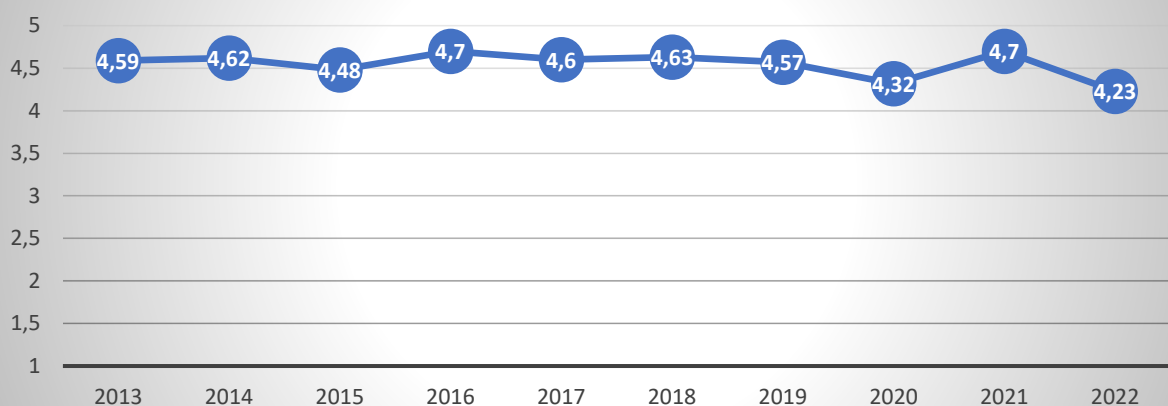
A vizsgák eredményei az elmúlt tíz évben egyenletes teljesítményt tükröznek, némi visszaesés 2015-ben tapasztalható volt. Ennek háttérében az akkori négyévfolyamos osztály szerényebb teljesítménye állt. Ez is indokolta ennek a képzési formának a megszüntetését.

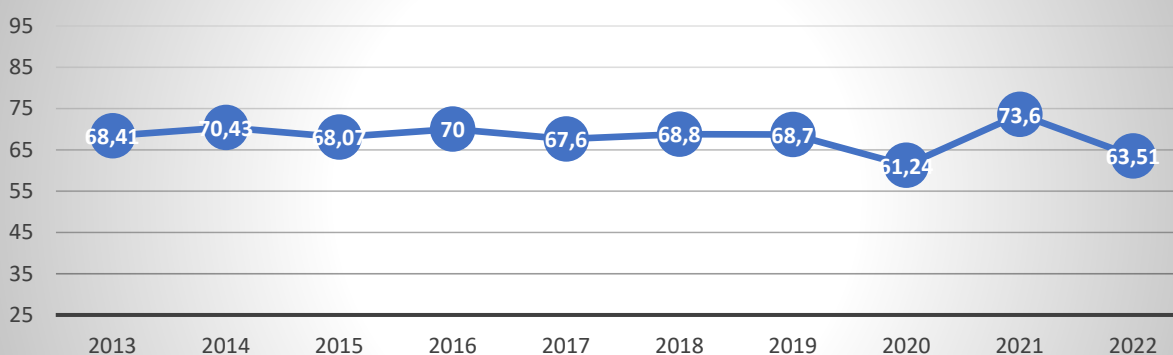
Középszintű vizsgák összesített eredménye (százalék) 2013-2022

Emelt szintű vizsgák összesített eredménye (osztályzat) 2013-2022

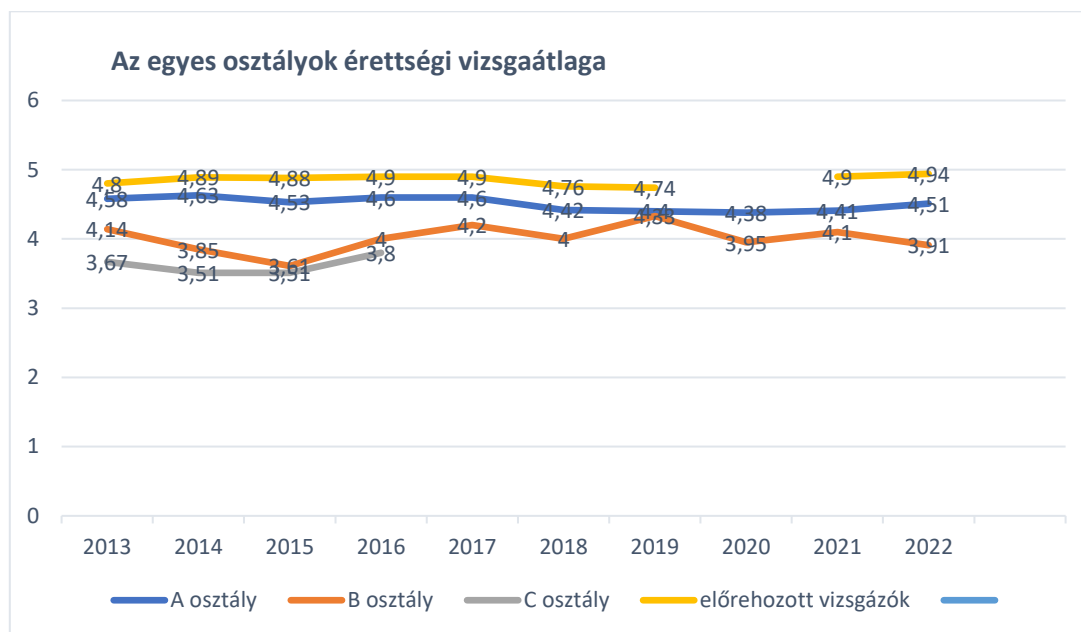
Emelt szintű vizsgák összesített eredménye (százalék) 2013-2022

Az emelt szintű vizsgák átlaga minden esztendőben a jeles osztályzatot jelentő 60% fölött van. Ez különösen értékes eredmény, ha figyelembe vesszük az emelt szintű vizsgák magas számát. Az érettségi vizsgákon minden esztendőben jól teljesítenek diákjaink.

A két osztály teljesítménye között azonban lényeges eltérések vannak. Az A osztályok érettségi eredménye a magasabb. 2019-ben voltak legközelebb egymáshoz az eredmények, az azóta eltelt

években azonban ismét távolodnak egymástól, aminek a B osztályos eredmények romlása az oka, hiszen az A osztályok eredményei stabilan ugyanazon a nívón vannak. Matematikából és magyarból ezeket a különbségeket a tizedik évfolyamos kompetenciaeredmények nem indokolják. Ezért fontos szakmai feladatunk, a B osztályok esetében vizsgálni, hogyan lehetne emelni az eredményeket. Az előrehozott vizsgák idegen nyelvekből születnek. Itt is kiemelkedő eredményeket érnek el a vizsgázóink.

A megye többi gimnáziumának emelt szintű eredményeivel összevetve matematikából és angol nyelvből diákjaink (a tanulólétszámhoz viszonyítva magas vizsgaszám mellett) – közvetlenül a két „nagy” gimnáziumot – követve a harmadik-negyedik legjobb eredményt érték el 2022-ben.

A tanulók továbbhaladása

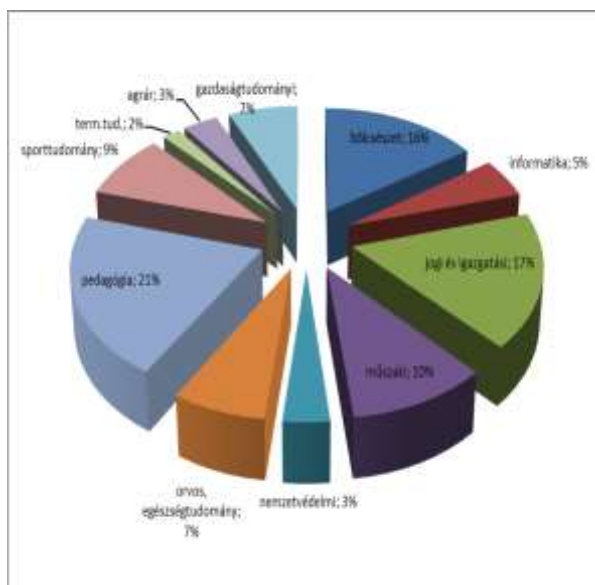
A középiskolások felvételi eredményei az elmúlt években ugyanolyan stabilitást mutatnak, mint az érettségi eredményei. Erről tanúskodik a következő táblázat, amely a 2012. a 2017. és a 2022. évi felvételi adatokat hasonlítja össze:

	2012	2017	2022
érettségizők száma	78	67	69
felsőoktatásba jelentkezők	66	54	54
felvett tanulók száma	58	47	54
a felvettek aránya az érettségizők számához képest	74%	70%	78%
a felvettek aránya a felsőoktatásba jelentkezők számához képest	88%	87%	100%
1. helyre felvettek száma	37	43	46
1. helyre felvettek aránya a felvettek számához képest	64%	91%	85%

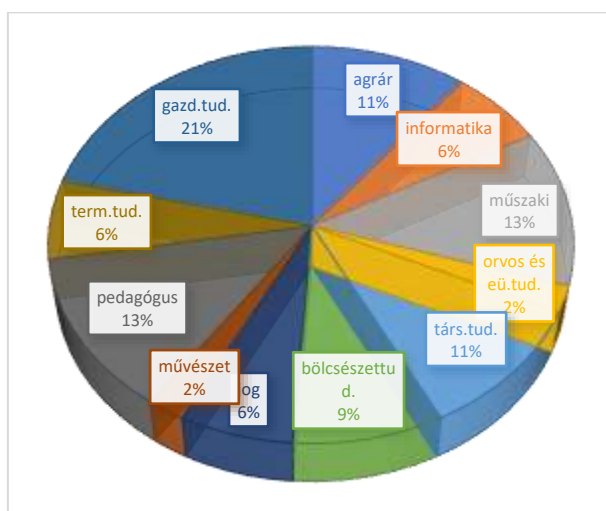
2017-ben és 2022-ben már lényegesen magasabb volt azoknak a tanulóknak az aránya, akiket az első helyen megjelölt intézménybe vettek fel. Ez a tudatosabb pályaeorientációnak és a tudatosabb pályaválasztásnak köszönhető.

A felvettek megoszlása a képzési területek között nem változott számottevően. Kisebb elmozdulás a műszaki és a természettudományi szakok irányába azonban megfigyelhető.

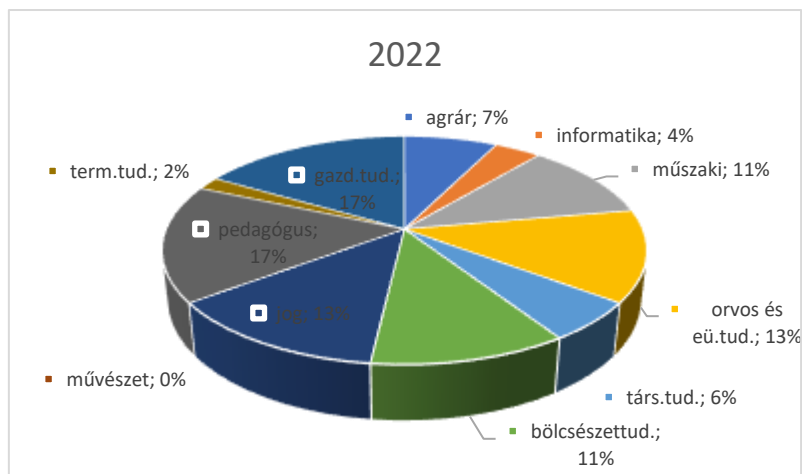
2012.

2017

2022

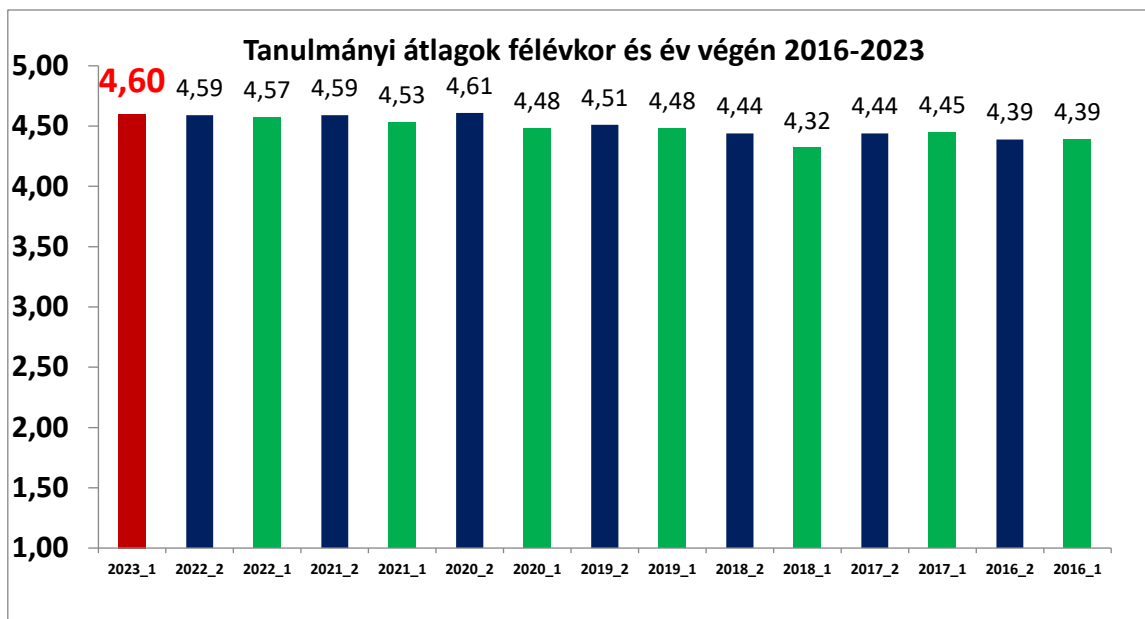
A magas felvételi pontszámokban a magas színvonalú tantárgyi érettségik, az emelt szintű vizsgáért kapott többletpontok mellett meghatározó szerepe van a **sikeres nyelvvizsgáknak**. A 12. évfolyam végéig megszerzett nyelvvizsgák száma az elmúlt években lényegesen nőtt. Míg a 2016/2017. tanév végén 49 középfokú és 27 felső fokú nyelvvizsgával rendelkeztek, tanulóink, addig a 2021/2022 tanév végén 122 középfokú és 25 felső fokú bizonyítvánnyal. Angol nyelvből 130 (24 felső fokú), német nyelvből 17 (1 felső fokú) sikeres vizsga született.

A tanulók informatikai jártasságuk bizonyítására ECDL-vizsgát tehetnek, amely Európában elismert felhasználói szintű informatikai ismereteket igazol. Az iskolában ECDL vizsgaközpont működik.

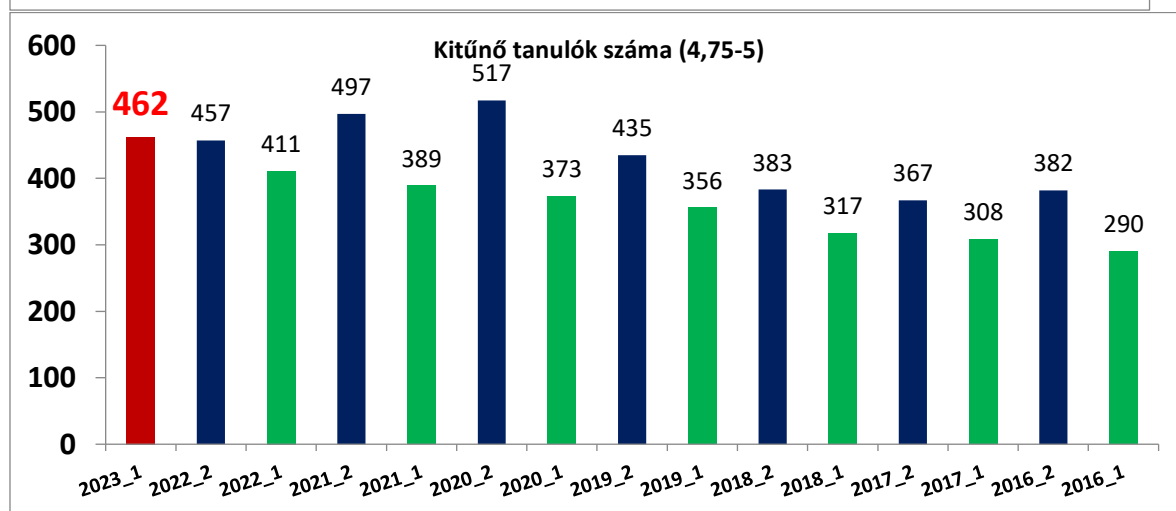
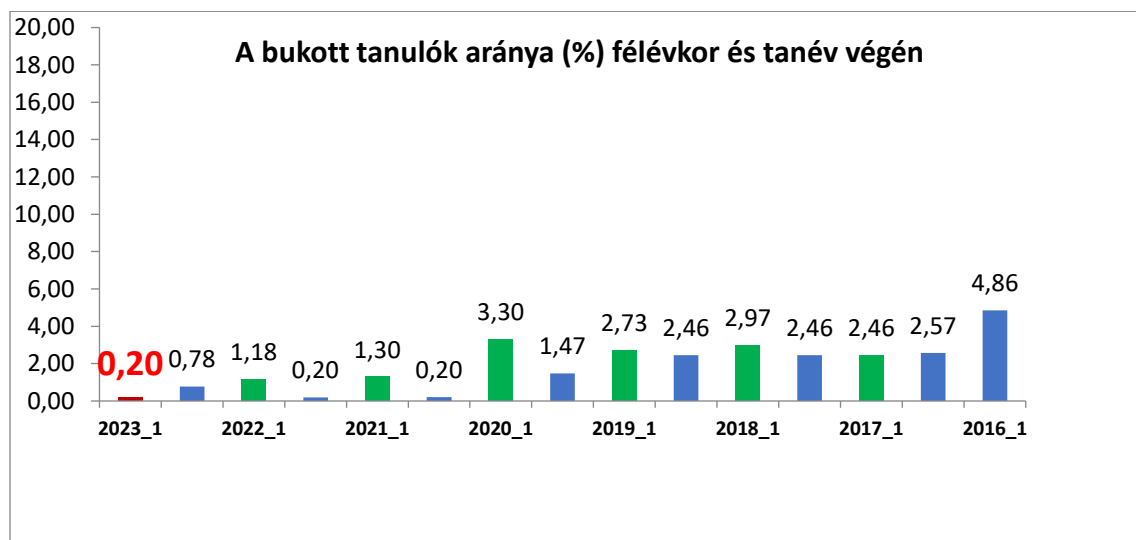
Az általános iskolai tanulók mindegyike tovább tanul, Nagyobb részük a szakképzésben. Minden évben egy-két tanulót felvesznek a Bethlen Gábor Református Gimnáziumba is.

Az iskola tanulmányi átlaga

Az iskola tanulmányi átlaga 2000 óta négyes fölött van. A tanév végi átlagok nem mutatnak nagy ingadozást, de az elmúlt tanévekben öröndetesen emelkedő a tendencia.

A tanévet sikertelenül befejező tanulók száma ezzel párhuzamosan határozott csökkenést mutat, míg örömdetesen emelkedik a kitűnő tanulók (4,75 és 5 között) száma.

A tanulmányi versenyek eredményei

A tanulmányi versenyeken való részvétel sok tanuló számára komoly motivációt jelent. A felkészülés során az adott tantárgy tananyagán túli területeivel is megismerkednek, így ez a tehetséggondozás egyik legjobb eszköze. Tanulóink elsős koruktól kezdve nagyon sok tanulmányi versenyen vesznek részt, és ezeken szép sikereket érnek el. Kétségtelenül Magyarország legrangosabb tanulmányi versenye az Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny. Itt már a második fordulóra jutás is komoly eredménynek számít, aki pedig az országos döntőbe is eljut, az adott tantárgyból az országban a legjobb harminc közé tartozik. A 2020/2021. és a 2021/2022. tanévekben összesen nyolc tanuló jutott tovább az első fordulóból, közülük öt tanuló a döntőbe is bejutott, és igen változatos a tantárgyak köre is: angol nyelv, magyar irodalom, történelem, kémia, filozófia, informatika stb. Tehetséggondozó munkánk eddigi legkiemelkedőbb tanulója Lemaitre Lucien volt, aki OKTV eredményei mellett 2021-ben az Ifjú Tudósok verseny döntőjében, szoros versenyben második helyezett lett kémiából. A Nobel-díjasok és Tehetséges Diákok XVIII. Találkozásán 2022. áprilisában „Az év diákja 2022” elismerésben részesült, majd a díjátadást követően „Science for a better life – at home and in medication” címmel angol nyelven tartott előadást.

Az általános iskolai korosztály legrangosabb versenye az Országos Általános Iskolai Tanulmányi Verseny. Itt elsősorban német és angol nyelvből, valamint történelemből értünk el kiemelkedő eredményeket. Rendszeres részt vevői vagyunk – mind általános iskolában, mind középiskolában – a Kazinczy Ferencről elnevezett Szép Magyar Beszéd Versenynek, diákjaink az elmúlt öt évben is többször bejutottak a kiskunhalasi, illetve a győri döntőbe. Úszóink, kosárlabdázóink, vívóink rendszeres részt vevői a diákolimpia döntőjének.

A beiskolázás tendenciái

Az iskola eredményességének hiteles mutatója az iskolába jelentkezők száma. Az általános iskolai tagozatra évek óta a mi iskolánkba jelentkeznek a legtöbben. A 80-90 körüli jelentkezőszám az iskola elismertségét mutatja. Kétszer fordult elő az elmúlt években, hogy három helyett négy osztályt kellett indítanunk, hogy minden jelentkezőt fel tudjunk venni. Ennek értékét különösen emeli, hogy iskolánkban a legszűkebb a városban a beiskolázási körzete. A beiskolázási körzet a beiskolázott tanulóknak mindössze 30%-át adja.

Az elmúlt hét évben a gimnáziumi tagozatra jelentkezők száma folyamatosan 80 és 100 között mozgott, és emelkedő tendenciát mutat a felvett tanulók felvételi pontszámának átlaga is. Hatosztályos gimnáziumként nagyon nehéz eljutni a hatodikos általános iskolásokhoz, illetve szüleikhez. Ezen a területen folyamatosan, évről-évre visszatérő probléma, hogy az

általános iskolák sokféle eszközzel próbálják visszatartani osztályaik legjobb tanulóit. A környező településekről is próbáljuk növelni tanulóink számát, de itt sem könnyű a dolgunk, hiszen sok szülő félti még a gyermekét a napi bejárástól. A gimnáziumi tagozaton az általános iskolai eredmények figyelembe vétele mellett minden évben központi írásbeli felvételi vizsgát is íratunk a tanulókkal. Ennek eredményei a felvett tanulók esetében az országos átlag körül alakulnak.

Tagozat kódja	1610						
1610	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
jelentkezett	83	108	83	93	95	87	92
felvett	35	36	31	37	38	36	36
jelentkezők átlagos pontszáma	66,5	66,4	70,2	70,4	68,2	70,4	73,4
felvettek átlagos pontszáma	63,4	70	72,5	74,4	70,3	71,3	74
matematika							22,9
magyar							30,3
Tagozat kódja	1710						
1710	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
jelentkezett	75	94	75	78	88	73	86
felvett	31	25	25	25	25	18	20
jelentkezők átlagos pontszáma	67,1	67,9	72,2	70,7	68,1	73	73,3
felvettek átlagos pontszáma	75,5	75,9	82,5	74,2	77,2	81,7	83,7
matematika							31,5
magyar							36,7
Tagozat kódja	1720						
1720	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
jelentkezett	26	73	62	54	66	54	76
felvett	6	13	13	13	14	20	18
jelentkezők átlagos pontszáma	61,1	67,3	72	71	68	75,4	73,6
felvettek átlagos pontszáma	73,3	77,9	75,8	77,6	72,5	78,7	79
matematika							25,3
magyar							34,9

Az oktató-nevelő munka méltányossága

Vezetői munkám egyik vezérelve, hogy az iskola minden eszközével törekedjen a tanulók családi háttéréből fakadó egyenlőtlenségeket csökkenteni, növelje a gyermekek esélyeit, akár a felsőoktatásban tanulnak tovább, akár a szakképzésben.

A kompetenciamérés eredményeiből látható, hogy tanulóink családi háttér-indexe mind nyolcadik, mind pedig hatodik évfolyamon alacsonyabb, mint a hasonló típusú gimnáziumok országos átlaga, és a megyei gimnáziumokhoz viszonyítva is az egyik legalacsonyabb. Ez azt jelenti, hogy tanulóink nagyobb része nem magas státuszú családokból érkezik. A kompetenciamérések, az érettségi vizsgák és a tanulmányi versenyek eredményei ugyanakkor azt mutatják, hogy esetleges hátrányaikat eredményesen kompenzáljuk. Ez alól a nyolcadikos

általános iskolás tanulók egy része kivétel. Az ő fejlesztésük az egyik legfontosabb megoldandó szakmai feladatunk. A sajátos nevelési igényű tanulók száma 31, ebből általános iskolás 27. Beilleszkedési, tanulási magatartási zavarral küzd 26 tanuló, ebből 24 általános iskolás. Integrációjuk gyakran komoly kihívást jelent, ám a pedagógiai asszisztensek ebben komoly segítséget jelentenek.

A Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi Programja

A méltányosság erősítése motiválta iskolánkat, amikor 2005 elején megkerestük a Vásárhelyi Cseresnyés Kollégium akkori vezetőjét, hogy közösen jelentkezzünk a szakminisztérium pályázati felhívására. A sikeres pályázat eredményeként indulhatott el a program, amelynek célja volt, hogy segítse a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók eljutását az érettségiig, csökkentse lemorzsolódásukat. A program a jogszabályi változások miatt befejeződött, amit kollégáimmal együtt sajnálunk, mert egyértelműen sikeres volt. Az előkészítő évfolyamot befejező tanulók közül többen gimnáziumban folytatták középiskolai tanulmányaikat. A program tapasztalatai alapul szolgáltak az integrációs pedagógiai rendszerünk kidolgozásához, amelynek számos részeleme ma is működik.

Az iskola integrációs pedagógiai rendszere

Az integrációs rendszer működésének alapelveit az iskola pedagógiai programja tartalmazza. A feladatok megvalósításához – a várható tanulócsoportok és tanulólétszám alakulását is figyelembe véve – a személyi feltételek adottak. A fenntartó utazó gyógy-, illetve fejlesztő pedagógust biztosított az SNI-s gyermekek számára. Az elmúlt évtizedben sok pedagógusunk részt vett valamely, az integrációs rendszerrel kapcsolatos továbbképzésen.

Nagy hangsúlyt fektetünk az óvoda-iskola közötti átmenet támogatására, és az integrációs rendszer tapasztalatait felhasználjuk pályaorientációs tevékenységünkben, amelynek összehangolása az osztályfőnöki munkaközösség vezetésével történik. A tevékenység nemcsak a végzős diákokra, hanem az 5-7. évfolyamokra is kiterjed. A legfőbb cél együttműködést kialakítani a tanulókkal és a szülőkkel, hogy minden nyolcadikos gyermekünk a lehetőségeit megismerve, a képességeinek birtokában tudjon felelősséggel dönteni a továbbtanulásról, mely befolyásolja jövőjét.

Minden év őszén sor kerül a tanítók által javasolt első osztályosok DIFER- mérésére, illetve a mérési eredmények alapján elkezdődik a fejlesztésük.

A tanulók biztonsága, illetve a tanuló- és gyermekbaleset megelőzése érdekében tett intézkedések

Az iskola alapvető kötelessége a tanulók biztonságának megóvása. Ez a pedagógusok legfontosabb feladata, amely munkaköri leírásukban hangsúlyosan jelenik meg. A tanulóknak meglévő feszültségek, amelyek sokféle forrásból származhatnak, konfliktustűrő képességükre is hatással vannak. Különösen így volt ez a távolléti oktatásból való visszatérésük után. Mindez fokozottan igényli a pedagógus személyes jelenlétét, amely lehetővé teszi adott esetben a beavatkozást. Minden tanév elején a tanárokkal ismertetjük azokat a kötelezettségeiket, amelyeket a tanulóbalesetek megelőzése érdekében a szervezeti és működési szabályzat, valamint a házirend előír számukra. Az iskolaépületek aulájában, az udvar különböző területein előre meghatározott beosztás szerint fél nyolc és fél kettő között pedagógusok felügyelnek. A testnevelők számára külön vezetői utasítás szabályozza a felügyelettel kapcsolatos feladatokat. Minden tanévet megelőzően munka- és balesetvédelmi szemlét tartunk, amelynek jegyzőkönyvét megküldjük a fenntartó részére. A tanév indításakor munka- és balesetvédelmi oktatásban részesül minden iskolai dolgozó és minden tanuló. Az iskola szabályozza a rendkívüli helyzet esetén szükséges intézkedéseket.

Balesetvédelmi szempontból a legnagyobb problémát az udvarán elhelyezett játékok biztonsága jelentette. Az elmúlt tanévben a fenntartó beruházásával a korábbi balesetveszélyes udvari játékok nagy részét kicseréltük új, korszerű eszközökre, ezek biztonságának megőrzése és karbantartása folyamatos figyelmet igényel.

Az iskola hagyományai

Diáknak és pedagógusnak egyaránt fontos az iskolához való kötődés. Egy iskola arculatában, minőségében meghatározó szerepe van, hogy legyenek más iskoláktól megkülönböztető sajátosságai. Ezek a sajátosságok a tanárok és diákgenerációk révén formálódnak ki, és nagyon pozitív neveléslélektani hatásuk lehet. Úgy érzem, hogy az elmúlt közel harminc évtizedben sikerült kialakítani a tanulók és a tanárok identitását erősítő hagyományainkat

Az iskola örizni kívánja egyik jogelődje, a József Attila Általános Iskola névadójának kultuszát. Ennek legfőbb elemei az iskolai rendezvények (József Attila-Kupa Matematika Verseny, költészet napi megemlékezés).

Intézményünk hagyományainak egyik legszebb és legfontosabb része a „Tudás Kertje”, amely alapítójának, egykori tanítónknak, Gál Józsefnek a nevét viseli. A következő időszak fontos feladata lesz ennek a kertnek a helyreállítása, mert az elmúlt néhány évben – főleg a fából készült alkotások – megkoptak, a telepített növények egy részét kivágták, a ballagó

osztályok új fákat telepítettek, így a kert rendezettsége megbomlott. A középiskolás diákok az iskolai közösségi szolgálat keretei között fontos munkát végeznek helyreállításában, gondozásában.

Visszatérő rendezvényeink a Diákok Őszi Tárlata, amit az elmúlt években alsós kollégáink kiegészítettek az Aprók Őszi Tárlatával. Fontos hagyományunk a mindenkori tizenegyedik évfolyam által szervezett iskolai karácsony, az általános iskolások farsangja, a Németh László Est; a ballagás (a ballagó diákok emlékfát ültetnek el a Tudás Kertjében) és a diákbál. Első osztályos gimnazistáink erdei táborban kezdik a tanévet. Tavasszal emlékversennyel tisztelgünk iskolánk egykori pártfogójának, Dr. Dömötör Jánosnak az emléke előtt. Tíz éves múltat tekint vissza a városi Németh László Matematika Verseny, amelyet a város középiskolásai részére szervezünk.

A külső kapcsolatok megtervezésekor az elsődleges szempontot az iskolában tanított idegen nyelvek gyakorlása, illetve a határon túli magyarsággal való kapcsolattartás jelenti. Ennek jegyében építettünk ki kapcsolatot a nagybányai Németh László Líceummal, a zentai magyar gimnáziummal, HU-RO – pályázat keretében dolgoztunk együtt az aradi Aurel Vlaicu Általános Iskolával. Legfrissebb testvériskolai kapcsolatunkat a nagymúltú Marosvásárhelyi Református Kollégiummal hoztuk létre. Legszilárdabb külföldi kapcsolatunk az ulmi St. Hildegard Gymnasiummal alakult ki. A pandémia időszakában azonban sajnos ez a kapcsolat megszakadt. Többször vettünk részt az Európai Unió Erasmus iskolai együttműködési programjában.

Más tantárgyak számára is példamutató munkát végez a Természettudományos Önképző Kör, amely a múlt évben csatlakozott a Magyar Tudományos Akadémia Alumni programjához. Természettudományos oktatásunk fejlesztésére jelent nagy lehetőséget és kihívást az az együttműködési megállapodás, amelyet 2017 őszén kötöttünk a Szegedi Orvosbiológiai Kutatások Jövőjéért Alapítvánnyal.

Fejlesztési terv

Elemmezve az elmúlt öt év eredményeit, számomra az elmúlt öt év legfontosabb tanulsága a stabilitás megőrzése volt, az eredményekben, a tanulólétszámban, a humán erőforrásban és az infrastruktúrában. Ezt a stabilitást úgy sikerült megőrizni, hogy az öt esztendő csaknem fele a COVID-járvány okozta válsághelyzetben telt el. Az utolsó esztendőre pedig az orosz-ukrán háború okozta energiaválság nyomta rá a bélyegét. A 2018-ig regnáló városvezetés bölcs előrelátással korszerűsítette az iskola infrastruktúráját, amely alkalmas volt arra, hogy a válsághelyzetben is meg tudjuk őrizni működőképességünket, és meg tudjuk tartani eredményeinket. Sikerült megőrizni az iskola közel három évtizedes múltjából mindazt, ami a város és a szűkebb régió elismert iskolájává tette az intézményt, a változásokkal pedig alkalmazkodni kívántunk és tudtunk az átalakuló iskolai környezethez, mindenekelőtt a felsőoktatás és a munkaerőpiac új preferenciáihoz.

Nem kedvezett az iskolának ugyanakkor, hogy a 2018-ban időközi választásokon hatalomra jutó új polgármester és köre ellenségesen tekintett (és tekint ma is) az iskola vezetésére, és elmulasztotta a Modern Városok Program keretében tervezett iskolabővítést, amelynek pedig mind műszaki tervei, mind szakmai koncepciója rendelkezésre állt.

Egy iskola fejlesztése, fejlődése nem ötéves ciklusokra tagolódik. Az iskola legfontosabb szereplőinek, a tanulóknak az érdeke azt követeli, hogy optimális esetben az egy ciklusokon átívelő folyamat legyen, amelyet fő irányában nem befolyásolhat az iskola vezetőjének személye. Az iskola vezetőjének legfőbb feladata és felelőssége, hogy felismerje ezt a fejlődési ívet, képes legyen annak kibontakoztatására, felismerje az esetleges akadályokat, veszélyeket, s képes legyen elhárítani azokat. Ezért az előző vezetői program fejlesztési koncepciójában megfogalmazottak továbbra is érvényesek, bár a változó idő és a változó környezet új fejlesztési feladatokat is kijelölhetnek.

Az iskola képzési szerkezetében rejlő lehetőségek kihasználása

Az elmúlt öt évben megszilárdult az állami iskolafenntartás intézményrendszere. Iskolánk többcélú intézmény, a közoktatás egészét átfogja. Legfontosabb feladatunk továbbra is olyan tudás és olyan kompetenciák átadása a tanulók számára, amely versenyképessé teszi őket a felsőoktatásban vagy a munkaerőpiacon, és alkalmassá az élethosszig való tanulásra. Ehhez a műveltségi tartalmak belső arányainak átalakítására volt szükség, főleg a gimnáziumi tagozaton. Mivel tanulóink jelentős része első évfolyamtól érettségiig hozzánk jár, kiváló lehetőségeink vannak az egyéni tanulói utak megtervezésére, támogatására és nyomon követésére.

Az alsó tagozaton továbbra is a legfontosabb feladat az iskolához való pozitív viszony kialakítása és erősítése. Fontos ennek a pozitív attitűdnek a kialakítása nemcsak a tanulóknak, hanem a szülőknek is. Ennek alapfeltétele az iskolai sikeresség lehetőségének kiszélesítése minden tanulóra. Ez azért nehéz feladat, mert az iskola (és a társadalom is) hagyományosan a kognitív területeken elért sikereket preferálja, leszakadásra és iskolai kudarcra ítélve ezzel az ezen a területen családi, mentális vagy más okok miatt hátránnyal, hátrányokkal küzdő gyermekeket, megingatva ezzel az érintett szülők iskolába vetett bizalmát.

Sajnos itt nem tudunk lényegesen előre lépni. Harmadik osztálytól kezdve továbbra is több tanuló szorul az osztály periferiájára, a felső tagozatra már „rossz tanulóként” érkeznek, majd az elkövetkező négy évben ezt a pedagógiai jóslatot be is teljesítik. Az iskolai kudarcokat gyakran antiszociális viselkedéssel kompenzálják, tovább erősítve ezzel periférius helyzetüket. Különösen szembetűnő ezeknek a tanulóknak a sikertelensége az idegen nyelv tanulásában. Az általános iskola utolsó két évfolyamán a tanulás iránti motivációjuk tovább csökken. Életkorukból eredően a felnőttek (szülők, tanárok) egyre kevésbé képesek hatni viselkedésükre. Mivel a szakképzés alsóbb szintjeire nyolcadik után probléma nélkül bejutnak, a felvételi eljárás sem jelent számukra motiváló erőt. Az alacsony motiváció a mérési eredményeiken is meglátszik. A gyakori tanulási és magatartási problémák miatt a szülő egyre inkább eltávolodik a problémákat jelző pedagógusoktól, gyakran rájuk hárítva a felelősséget (saját szülői felelősségüket is). A távolléti oktatás a motivált (illetve motivált családi környezetben élő) tanulók esetében nem okozott visszaesést a fejlődésben, a motiválatlan tanulók esetében azonban felerősítette a problémákat, mivel távol az iskolától gyakorlatilag kontroll nélkül maradtak.

A jövőben mindezen akkor tudunk változtatni, ha tovább dolgozunk azon, hogy az alábbiak minél jobban teljesülnek:

1. Az értékelés során a tanulmányi osztályzatok mellett alternatív értékelési módszerek alkalmazása, a pozitív értékelés gyakoriságának növelése.
2. A nyelvtanuláshoz és a matematikához való pozitív attitűd kialakítása és fenntartása az 1-4., illetve a 3-4. évfolyamon.
3. Tompítani kell az alsó tagozat és a **felső tagozat** közötti átmenetet! Ennek érdekében felül kell vizsgálnunk a helyi tanterv tartalmait történelemből, természetismeretből és irodalomból. Ahol lehetséges, a kerettanterv által kijelölt határon belül, csökkenteni kell az átadandó ismeretanyagot, csökkenteni kell az erős absztrakciós képességet követelő tananyagelemek súlyát. A felszabaduló időt pedig az alábbi készségek erősítésére kell felhasználni:

1. A számolási készség szinten tartása.

2. Az íráskészség, a szövegértési és szövegalkotási készség elsorvadásának megakadályozása.
3. A nyelvtanulás iránti pozitív attitűd megtartása.
4. Szociális kompetenciák erősítése (együttműködési készség, pozitív énkép és jövőkép kialakítása).

Tovább kell folytatni az osztályfőnök szerepének újraértelmezését. Ennek előtérbe kell helyezni a szülővel és a tanulóval való háromoldalú kommunikációt a „frontális”, az egyén szempontjából minimális informatív értékkel bíró szülői értekezletek helyett. Ennek a célnak a megvalósítására az elmúlt két tanévben történtek ugyan lépések, de ez még nem elegendő. A fogadóórák új rendje ehhez megfelelő teret biztosít, de az osztályfőnöknek (adott esetben a szaktanárnak) kell kezdeményezővé válni a szülő helyett. Ez hatékonyabb forma lehet a tanuló lehetőségeinek és hátrányainak közös megismerésére, és lehetővé teszi a reálisan követhető tanulási út közös kialakítását és követését.

A **gimnáziumi tagozaton** a „minimális program” az volt, hogy megfeleljünk a hat évfolyamos gimnáziumi oktatás jogszabályban meghatározott kritériumainak. Bár ezeknek a mérésére a gyakorlatban eddig nem került sor, ám mind az öt feltételnek sikerült maradéktalanul megfelelnünk:

- a) a nevelés-oktatás az oktatásért felelős miniszter által az ilyen típusú intézményekre 2012. szeptember 1-je után kiadott vagy jóváhagyott kerettanterv alapján kerül megszervezésre,
- b) az országos pedagógiai mérések központilag feldolgozott országos és intézményi adatai alapján a gimnáziumunkban a legutóbbi három tanév adatai alapján a matematika és a szövegértés átlageredmény a tizedik évfolyamon mindhárom tanév esetében a telephelyi összefoglaló jelentés szerint szignifikánsan meghaladja a tizedik évfolyamra számított országos átlagot,
- c) a gimnázium fenntartója igény esetén meg tudja szervezni valamennyi, a gimnáziummal tanulói jogviszonyban álló és annak székhelyétől számítva huszonöt kilométernél távolabbi lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező tanulójának a kollégiumi elhelyezését,
- d) a jelentkezők száma minden meghirdetett tanulmányi területre vonatkozóan minden tanévben legalább húsz százalékkal meghaladta a Nemzeti köznevelési törvényben az intézménytípusra meghatározott minimális osztálylétszámot,
- e) a gimnáziumi nevelés-oktatásban a pedagógus-munkaköröket a tantárgynak megfelelő mesterfokozatú pedagógus végzettséggel, szakképzettséggel rendelkezők töltik be, és

f) a pedagógusok legalább fele két- vagy többféle tantárgy tanítására jogosító, a tantárgynak megfelelő mesterfokozatú pedagógus végzettséggel, szakképzettséggel rendelkezik.

Többször fölmerül lehetőségként a gimnáziumi osztályszerkezet módosítása, elsősorban a 4+1 évfolyamos nyelvi előkészítéssel induló két tanítási nyelvű képzés elindítása. A 6+1 évfolyamos nyelvi képzés népszerűsége miatt azonban ez nem indokolt. Amennyiben azonban sor kerülne az iskola bővítésére, az új épületszárny megépítésére, érdemes lesz újra átgondolni ezt a lehetőséget.

Megvalósítottuk az előző programnak azt a tervét, hogy 11-12. évfolyamon kerüljenek külön csoportokba a két osztályból azok a diákok, akik valóban magasabb követelmények szerint akarják tanulni az adott tantárgyat.

A 2023/2024. tanévtől a nyelvi előkészítő osztály idegen nyelve teljes egészében az angol lesz, míg a német nyelvet emelt szintű nyelvi csoportban tanulhatják a gyerekek egy osztályt alkotva az ugyancsak egy csoportnyi természettudományi orientáción tanulókkal. Ezt a változást a korábbi évek továbbtanulási preferenciáinak a vizsgálata és a jogszabályi környezet indokolta.

2023 után lényegesen megváltoznak a felsőfokú felvételi eljárás követelményei. A minimális ponthatár eltörlése megkönnyíti a továbbtanulást. Ennek hatására pedig csökkenhet a középiskolai tanulók egy részének a motivációja. Számukra világossá kell tennünk, hogy a diploma megszerzése megköveteli, hogy tudásukat a gimnáziumban kellőképpen megalapozzák, mert ha ezt elmulasztják, komoly veszély lehet számukra a diploma megszerzése előtti lemorzsolódás.

Az a tény, hogy az egyetemek az érettségi vizsgán túl saját követelményeket állíthatnak a jelentkezők elé, megnöveli a középiskola felelősségét. Ezeket a sajátos feltételeket időben meg kell ismerni, és azokra fel kell készíteni tanulóinkat.

A nyelvvizsgakötelezettség eltörlésének következménye lehet a nyelvtanulás iránti motiváció gyengülése, ezért nyelvtanáraink számára nagy kihívás, hogy belső igénnyé formálják diákjaikban a nyelvtanulást.

A tanári mesterség státuszának erősítése a nevelő-oktató munka hatékonyságának növeléséért

A sikeres oktatás kulcsszereplője a jó tanár. Ez a hosszabb ideje sikeres oktatási rendszerek eredményességének okait vizsgáló, a szakmai közvéleményre revelációszerűen ható MacKinsey-jelentés evidensnek tűnő, mégis számtalan továbbgondolandó kérdést fölvető megállapítása.

A jó tanár – mint minden mesterség, hivatás – személyes adottságokból, tudatosan fejlesztett készségekből és képességekből, magabiztos szakmai ismeretekből és fejlett érzelmi és szociális kompetenciákból épül fel. Ezeknek csak egy része tanítható, de mindegyike fejleszthető. Ám ez csak akkor lehetséges hatékonyan, ha az a pedagógus belső igényéből fakad.

Az elmúlt évszázadban – főleg a huszadik század közepétől – a tömegoktatás kiterjedése miatt felerősödött a tanári társadalom kontraszelekciója. Egyrészt azért, mert sokáig pedagógushiány volt, így sokan a szükséges személyes adottságok nélkül, alacsony szakmai ismeretekkel kerültek a pályára. Ezzel párhuzamosan a tanárképzés is eltömegesedett, színvonala pedig csökkent. A tanárszerep presztízsének csökkenése erre az eltömegesedésre volt visszavezethető. A rendszerváltást követő években, a hagyományos értékrendek megingása, a szabadságjogok addig ismeretlen kiterjesztése az élet minden apró területére a pedagógusokat szakmailag bizonytalanabb, frusztrált helyzetbe sodorta. Mindennek együttes hatása azután tovább erősítette a kontraszelekciót, egyre kevesebben választották a tanári pályát. A pedagógia ugyanakkor szilárd, magabiztos tanári jellemeket igényel. A kialakult helyzet feloldása évtizedes, tudatosan tervezett változásokkal lehetséges. Ennek megtervezése és levezetése – azaz a tanári hivatás társadalmi presztízsének megerősítése – oktatásirányítási feladat.

Az iskola vezetése azonban nagyon sokat tehet azért, hogy pedagógusainak munkáját úgy irányítsa, úgy szervezze, pedagógusaival úgy kommunikáljon, hogy belső igénnyé váljon minden tanárban az emberi és szakmai hitelesség. Ezzel pedig helyi szinten erősíthető az ott tanítók elismertsége, megbecsülése a helyi közösség részéről. Vezetői pályám kezdetétől ez az egyik legfontosabb célom. Egy sikeres, elismert iskola az értelmes munka lehetőségét biztosítja a tanárai számára.

Ennek érdekében sok mindent tettünk az elmúlt öt évben, amelyek hozzájárultak a helyzetelemzésben felsorolt eredmények eléréséhez. A tantestület többször jelét adta a **nyitottságának, innovatív szemléletének**. Ez nyilvánult meg a természettudományos műhely szakmai infrastruktúrájának kialakításában, a Szegedi Tudós Akadémia (ma már Nemzeti Tudós Akadémia) programjaihoz való csatlakozásban, az alsó tagozaton a szülőkkel, az óvodákkal való kapcsolattartásban, a nyelvoktatás módszereinek megújításában, a matematika munkaközösség útkeresésében. A hatékonyságot növelte a munkaközösségeken belüli valódi tartalommal megtöltött, formalitásoktól mentes együttműködés. Ez az innovatív szemlélet segített minket abban, hogy a szülők többségének véleménye alapján gyorsan és hatékonyan tértünk át a digitális oktatásra, és az valóban oktatásként működött, nem pusztán tananyagtartalmak digitális csatornákon történő továbbítását jelentette.

Eredményes oktatás nem lehetséges **a pedagógusokba vetett bizalom** nélkül. Ahogyan a kiváló, mintaértékű tanári teljesítmények nem terelhetik el a figyelmet egyes pedagógusok igénytelenségéről, szakmaiatlanságáról, ugyanígy a rossz tanárok által elkövetett hibák általánosításával sem bizonytalaníthatjuk el a jókat, és nem vonhatjuk meg felületes általánosítással az iskolától a bizalmat. A nevelés, tanítás leghatékonyabb eszköze a megalapozott tényekre épülő dicséret. Így van ez a tanárok esetében is.

A tanári munka minősége nagyon nehezen ellenőrizhető. Az ellenőrzések leggyakrabban a tevékenység formális dokumentumaira vagy egy-egy bemutató óra külsőségeire korlátozódnak. A tanár nap mint nap „magára marad” csoportjaival, és tevékenységeinek, viselkedésének egyetlen kontrollja marad: mennyire fogadják őt el a tanulók. Ha nem fogadják el, nem tartják felkészültnek, hitelesnek, eredményeik is elmaradnak az elvárttól. Ezért a pedagógus munkájának két alapvetően fontos minőségbiztosítása van: az egyik saját szakmai és emberi lelkiismerete, amely folytonos változásra, megújulásra készíteti, a másik pedig az „óra hangulata”, a tanulók „tanárképe”, amely nem elfedhető, hiszen formális vagy informális csatornákon keresztül nyilvánosságra jut. Kiváló, hiteles, önmagában folytonosan kételkedő tanáregyéniségek képesek kompenzálni azokat a kollégáikat, akik ezekkel a jellemzőkkel nem, vagy csak részben rendelkeznek. Ha azonban egy iskolában többségben vannak az igénytelen, hiteltelen tanárok, az iskola megítélése romlani kezd, a tanulók száma pedig csökkenni. Ezért az iskola sikerességének alapvető feltétele **a pozitív pedagógus egyéniségek helyzetének, elismertségének, megbecsültségének erősítése** a tantestületen belül. Ennek egyik formája – bármily ellentmondásosnak tűnik is a feladattal járó sok-sok munka ismeretében – az osztályfőnöki megbízás. Egy közösség sorsának alakítása az egyik legszebb szakmai feladat.

A jónál is jobb munkát végzők elismerésére szánt anyagi forrásoknak a biztosítása meghaladja az iskolavezetés hatáskörét. Ezért izgalmas lehetőség a tervezett teljesítményértékelési rendszer. A tervezet alkalmazható szempontrendszert ad az értékelő iskolavezetés kezébe a tanári munka valós és tárgyyszerű megítélésére. Ugyanakkor a részletes szempontrendszer csak segítség. A felelősség az iskola vezetőjéé. Ha a vezető jól kommunikálja az értékelést, a rendszer komoly motiváló erővel hathat a tantestületre, és emelni fogja az oktatás-nevelés színvonalát. Rossz vezetői kommunikáció esetén azonban megoszthatja a tantestületet, erősítheti a kiégés veszélyét.

Az elmúlt években kiépített minősítési és szakmai ellenőrzési rendszer filozófiája jól illeszkedik a tervezett értékelési rendszer elgondolásaihoz, hiszen ennek is, annak is legfőbb célja az igényes pedagógus megerősítése és az igénytelenek kiszűrése.

Reményeim szerint a teljesítményértékelés mellett a pedagógus minősítési rendszer is meg fogja őrizni motiváló szerepét. Tapasztalataim szerint az igényesen összeállított portfólió, annak bemutatása és értékelése olyan – eddig nem létező – alkalmat teremtett a pedagógus addigi pályájának összegző értékelésére, amely megerősítette őt abban, hogy igényes, értékes munkát végzett addigi pályáján. Hogy ez minden eljárás esetében így legyen, ahhoz el kell érni, hogy mindegyik az értékelésben részt vevő szakértő az eljárásrend filozófiája alapján értékeljen, nem pedig hatalmi allűrökkel. A szakmai munkára irányuló ellenőrzés kizárólag a pedagógus szakmai felkészültségéhez hasonló kompetenciákkal bíró szakember közreműködésével valósulhat meg.

A tanári munka tudatossága, tervszerűségének erősítése

1. Ennek kiinduló eleme és feltétele a központi tervezési dokumentumok (NAT, kerettanterv, helyi tanterv, érettségi vizsgakövetelmények) ismeretében a tananyag tudatos összeállítása, szükség esetén szelektálása, illetve egyes elemeinek hangsúlyozása. Az a gyakran megfogalmazódó kétségbeesett kijelentés, amely szerint a rendelkezésre álló óraszám nem elegendő a tanterv tananyagának megtanítására, gyakran abból fakad, hogy nem a tanterv, hanem a tankönyv vagy a rutin határozza meg a tanítani kívánt tananyag elemeit.
2. Az összeállított tananyag megtanításának időbeli ütemezése is csak a tantervi követelmények alapos ismeretében lehet reális.
3. A tanári értékelés szakszerűségének növelése. Ennek alapfeltétele a követelmények meghatározása, a követelményszintek világos és a laikusok számára is követhető elhatárolása.
4. A követelmények alapján az ellenőrzések és értékelések időbeli ütemezése, annak átláthatóvá tétele a tanuló és a szülő számára.

A pedagógus munkáját sok-sok bizonytalanság övezi. Gyakran így van ez a tananyagtervezéssel kapcsolatban is. Holott rendelkezésre állnak azok a dokumentumok, amelyek ismerete tudatosabb felkészülést, és így nagyobb biztonságot tenne lehetővé.

A tervszerűség erősítésének szolgálatába kell állítani a nevelőtestületi értekezleteket is. Vannak olyan helyzetek és alkalmak, amikor egész tantestületre kiterjedő értekezletet kell tartani. Ezek azonban szakmailag kevésbé hatékonyak, mert a kommunikáció egyoldalú. Ehelyett a meghatározott témájú, fókuszcsoportos értekezletekre kell helyezni a hangsúlyt. Ez kényszerűségből a pandémia alatt tartott online értekezletek esetében már megvalósult és hatékonynak bizonyult.

A pedagógusok munkájának szakmai infrastruktúrájáról való gondoskodás az intézményirányítás egyik leglényegesebb feladata. Ebben sok pozitív változás történt. Az

oktatási technológia, még ha működtetése során sok is a gond – méltó a huszonegyedik századhoz. A közelmúltban átadott laptopokkal ebben további nagy előrelépés történt. Úgy tűnik, hogy ez az oktatási kormányzat és a fenntartó prioritásai közé tartozik.

Az intézményvezetés fontos feladata és felelőssége, hogy a munkaterhelés egyenletes elosztásával is hozzájáruljon a tanári munka hatékonyságának a javításához. Továbbra is célom, úgy alakítani a tantestület összetételét, hogy a heti tanítási órák száma (helyettesítés nélkül) ne emelkedjék lényegesen 23 óra fölé. A Kréta fókusz moduljának segítségével ki tudunk alakítani egy olyan nyilvántartási rendszert, amelyből jól látható, ha valamely pedagógusunk terhelése egyoldalúan nő másokéhoz képest. Azokat a kollégákat, akik tanórán kívüli feladatokat vállalnak, kevesebb helyettesítésre, illetve ügyeletre osztjuk be.

A bizalom tanár – diák – szülő között

Már az előző vezetési programom fontos célkitűzése volt a tanulókkal és a szülőkkel való kommunikáció újraértelmezése. Ebben a kommunikációban a pedagógus nem bizonyos viselkedésmódok, szabályok megkövetelésével, hanem mintaadással kell, hogy részt vegyen. Ez teszi hitelessé, követhetővé és követendővé a tanár személyiségét. Követhető tanárszemélyiség nélkül nincs hatékony tanítás. A tanulónak és a szülőnek személyes példával kell megmutatnunk, hogy a konszenzusos vagy többségi döntésen alapuló rendet nem a szankcióktól való félelem miatt kell betartani, hanem azért, mert ez az emberi személyiség integritásának egyik fontos eleme.

Tanulói utak tervezése

A szülő és az iskola közös célja, hogy a tanuló olyan életpályát, foglalkozást, hivatást válasszon magának, amely a lehető legteljesebb összhangban van személyiségével, képességstruktúrájával. Az iskolával szembeni bizalmatlanság egyik oka, hogy ezek rejtve maradnak mind az iskola, mind a szülő, mind pedig a tanuló előtt. Emiatt a jövőre vonatkozó döntések megalapozatlanok, és a további tanulmányok, majd pedig a munka világában sikertelenség, pályaelhagyás okai, forrásai lehetnek. Az iskola persze nem tévedhetetlen ebben a kérdésben, ám mégis a legtöbb információval rendelkezik ahhoz, hogy hatékony segítséget nyújtson a döntésekben szülőnek és tanulónak. Ehhez azonban a tanulóval kapcsolatos információk tudatos gyűjtésére, rendszerezésére van szükség az első iskolai évfolyamtól tanulmányai befejezéséig. 2017-ben egy tehetségfejlesztéssel kapcsolatos pályázathoz kialakítottunk egy olyan áttekinthető és könnyen kezelhető képességekvető struktúrát, amely – további finomítások után – alkalmas lehet arra, hogy rendszerbe foglalja a tanulók tanulmányi eredményeit, képességméréseken nyújtott teljesítményét, iskolán kívüli tevékenységeit. Ennek

gyakorlati bevezetése a COVID miatt elmaradt. A struktúrát finomítani kell, hogy minél kisebb adminisztrációs terhet jelentsen ez az osztályfőnök és a szaktanárok számára, valamint áttekinthető és értelmezhető legyen a szülőknek, majd magasabb iskolafokon a tanulónak. Ha ez megtörténik, alapja lehet az iskola és a szülő tanulóközpontú kommunikációjának, amely persze elsősorban az osztályfőnökök feladata, de abban részt kell venni a szaktanároknak is. Ennek érdekében már megkezdjük a hagyományos szülői értekezletek és a fogadóórák egyre kevésbé hatékony formáinak átalakítását. A pályorientáció legjobb helyszíne a tanuló iskolája, legfontosabb szereplői pedig a szülők és a pedagógusok. Annak ideje pedig nem korlátozódhat az utolsó évfolyamokra, ki kell terjednie a tanuló iskolai útjának egészére.

Az iskola, a pedagógus iránti bizalom erősödése bizonyítottan pozitív hatással van a tanuló iskolai teljesítményére, sikert és pozitív motivációt jelent a tanár számára, és így együttesen alkalmas az iskoláról kialakult pozitív kép fenntartására, erősítésére.

A bizalom erősítését szolgálja a szülők és a tanulók bevonása az iskola mindennapjainak a formálásába. Nem erőltetetten, nem formálisan, hanem azoknak a helyzeteknek, megoldandó problémáknak az azonosításában, amelyek kezelésében, megoldásában a szülők és a tanulók partnerek lehetnek. Több olyan szegmense is van az iskola életének, amelyek kontrolljában kompetensebbek és hatékonyabbak lehetnek a tanulók vagy szüleik, mint az iskola vezetése vagy a pedagógusok. Ilyenek például az iskola komfortja, a tanuláson kívüli idő megszervezése stb. Mindez sokkal szorosabb szálakkal kapcsolhatja a szülőt és a tanulót iskolájához, erősítheti azt a felfogást, hogy az iskolába járás nem csupán jogszabályok által előírt kötelesség, hanem az iskola az ember gyermek- és ifjúkorának pozitív színtere.

Az egyes műveltségi területeken tanított tantárgyak legfontosabb céljai, feladatai

A Nemzeti alaptanterv pontosan leírja a magyar oktatási rendszer cél- és feladatrendszerét. Helyi szinten is ezek elérésére, megvalósítására kell törekedni, kiegészítve azokat a lokális célokkal, feladatokkal.

A magyar iskolarendszer előtt jelentős kihívások állnak. Az ezekre megszülető válaszok kihatással lesznek a mi iskolánkra is. A felsőoktatás várhatóan továbbra is a természettudományi, matematikai jártasságot igénylő szakokat fogja preferálni nagyobb keretszámokkal, államilag finanszírozott férőhelyekkel. A gimnáziumi képzésünknek folytatni kell az ehhez való alkalmazkodást. A felvételi rendszer változásából fakadó kihívásokról már korábban írtam.

Várható a közeli jövőben a gimnáziumi férőhelyek csökkenése is. Az átalakult szakképzés, illetve a katonai kollégiumok komoly alternatívát kínálnak az általános iskolák számára. Mivel mi eleve két osztályt működtetünk, ezért számunkra talán ez nem hordoz veszélyeket, de a jelentkezők számának csökkenésével számolnunk kell. Ahhoz, hogy osztályainkba kellő számban tudjunk motivált tanulókat továbbra is felvenni, egyrészt hatékonyabban kell felkészíteni általános iskolai tanulóinkat a gimnáziumi képzésre, másrészt a gimnáziumi képzés eredményességét fenn kell tartani, a lemaradó tanulók kb. 20%-os arányát legalább a felére kell csökkenteni, eredményeinket pedig az eddigieknél is hatékonyabban kell eljuttatni a közvéleményhez. Bár a nyelvvizsga kötelezettség a felvételi, illetve a diploma esetében megszűnik, továbbra is fenn kell tartanunk az idegen nyelvi képzésünkről kialakított pozitív képet. Ismét el kell érni, hogy az angol nyelv órák iránti attitűd visszakerüljön a tantárgyak között a korábbi első-második helyre. Kétségbevonhatatlan tényként kell megjelennie a város közvéleményében, hogy gimnáziumunkban erős nyelvi képzés folyik. Az idegen nyelvek tanulásában nem a nyelvvizsga a siker egyetlen kritériuma. Biztosítani kell a sikeresség lehetőségét azoknak a tanulóknak is, akik sajátos helyzetük miatt soha nem jutnak el nyelvvizsgáig. Az ő esetükben sem lehet a sok-sok idegen nyelvi óra az unalom vagy a sorozatos kudarcok színtere. Ezt az elmúlt években – főleg a második nyelvek esetében – nem tudtuk elérni. A következő öt év egyik legfontosabb feladatának ezt tekintem.

Az úgynevezett közismereti tárgyak esetében is szükséges a differenciált tanulási utak megtervezése, és a tananyagnak, valamint a követelményeknek ehhez való igazítása. A rutinszerűen vagy a tankönyvek által „diktált” tananyag tudatos és szakszerű szelekciójával kell taníthatóvá tenni ezeket a tárgyakat. Törekedni kell a készségfejlesztés és az ismeretszerzés helyes arányának megtalálására. A gimnáziumi tagozaton az érettségi vizsga a legfőbb irányító cél. Lehetőséget biztosítunk mind a közép-, mind az emelt szintű érettségire való felkészülésre. Erősíteni kell a tudatosságot és a tervszerűséget minden munkaközösségben a tanulmányi versenyeken eséllyel induló tanulók kiválasztásában és célzott, szakszerű felkészítésében. Szakmai kudarc, ha azok a tanulók, akiknek motivációjuk, tudásuk, képességeik alapján helyük lenne az OKTV döntőjében, mégsem jutnak el oda.

A készségtárgyak komoly segítséget jelenthetnek a tanulóknak. Gyakori a panasz a magas tanulói óraszámok miatt. Ebben a magas óraszámban azonban legalább hét órát a rajz, a testnevelés és az ének foglalnak el. Ezek olyan tevékenységek, amelyek a felnőtt ember számára a feltöltődést, a pihenést jelentik. Miért van ez másként az iskolában? Mi akadályozza meg, hogy ezek az órák valóban élményforrássá váljanak a gyerekek számára? Ennek a problémának megismerése, illetve megoldása ugyancsak fontos feladata lesz a következő öt évnek. Meg kell

vizsgálni például azt, hogy az ismeretalapú tantárgyaknál alkalmazott mérési, ellenőrzési eszközök és eljárások összhangban vannak-e ezeknek a készségtárgyaknak az alapelveivel! Meg kell vizsgálni, hogy egyáltalán mit jelent az ellenőrzés és az értékelés ezeknek a tantárgyaknak a tanításában! Látnunk kell azt, hogy a jó osztályzat elérésének a vágya, illetve a rossz osztályzattól való félelem már a közismereti tárgyak esetében sem jelent motiváló erőt, még kevésbé van ez így a készségtárgyaknál. Kulcskérdés ezeknek a tárgyaknak az esetében, hogy mivel lehet motiválni a tanulókat az órákon való részvételre, mennyiben tudjuk „érdekeltté” tenni őket például a testmozgásban. Ezeknek a tárgyaknak az egyik legerősebb az integratív hatása, hiszen a kultúra olyan területeire juthatnak el általuk a diákok, amelyre egyébként családjuk helyzete miatt sokaknak nem lenne lehetőségük.

A környezettudatosság évtizedek óta a magyar közoktatás – és így iskolánk – egyik lefontosabb célja. Lényeges lépéseket tettünk annak érdekében, hogy ez ne csak deklaratív módon legyen jelen az iskola életében. Szelektív szemétgyűjtők vásárlásával megteremtettük a feltételeket ahhoz, hogy a tanulók mikrokörnyezetükben is szelektíven gyűjtsék a hulladékot. Elhivatott kollégáink kiváló projekteket, akciókat valósítanak meg. Dolgoznunk kell azon, hogy az ő szemléletmódjuk áthassa az iskola minden alkalmazottját, és rajtuk keresztül a diákok minél nagyobb hányadát. Ehhez a pedagógusok összehangolt munkájára és folyamatos jelzéseire, visszajelzéseire van szükség.

A környezettudatosság szerves kiegészítője az egészségtudatosság. Jól látható, hogy ez a terület komolyan érdekli és foglalkoztatja tanulóink jelentős részét. Természetesen itt is fontos szerepe van a projekteknak és az akcióknak. Az ezekben kialakított jó gyakorlatot tovább kell folytatni.

A szociális kompetenciák fejlesztése

Az indokoltnál talán kevesebb szó esik erről, holott legalább olyan lényeges, mint a kognitív kompetenciák erősítése. A gyerekek egy része nagyon individualista, nehezen tud csoportban dolgozni, nem tudja alárendelni érdekeit a közösség céljainak. A távolléti oktatás elszigetelte egymástól az osztályközösségek tagjait, és ez a probléma még tovább súlyosbodott. Az iskola egyik legfőbb feladata napjainkban ezeknek a kompetenciáknak a kialakítása és erősítése. Ezt szolgálják az osztályok közösségi rendezvényei, a tanítási órákon célszerűen alkalmazott kooperatív technikák, valamint a pedagógusok személyes példamutatása. Fontos, hogy az osztályfőnök és az osztályban működő szaktanárok a közösségben meglévő pozitív szemléletet erősítsék és támogassák.

Egyre határozottabb meggyőződéseim szerint ennek a problémának a része (vagy akár forrása) az okos telefonok használatának kérdése is. Egyre gyakrabban fogalmazódnak meg a pszichológia és a neveléstudomány részéről olyan feltevések, amelyek szerint ezeknek az eszközöknek a nem kellő életkorban és nem megfelelő funkcionalitással való használata a személyiségjegyek torzulásához vezet. Az eszközök oktatási célú alkalmazása lehet igen produktív, és komoly motiváló erővel is bír. Ám ezen túl más iskolai funkciója nincs, ugyanakkor a közösségen belül komoly zavarok és konfliktusok forrása lehet. Mivel az adminisztratív tiltásnak nem látom értelmét, és hatékonysága is megkérdőjelezhető, ezért más lehetőséget nem látok, mint hogy a szülőkkel együttműködve, az ő támogatásukkal kidolgozzunk egy világos szabályrendszert, és annak előírásait következetesen megpróbáljuk betartatni. Erre törekedtünk az elmúlt öt évben is, ám csak részsikereket értünk el. Alsóbb évfolyamokon működő szabályokat alakítottunk ki, ám ezeket a felsőbb évfolyamokon már nem tudjuk fenntartani. Sokszor azért nem, mert a pedagógusok sem egyforma következetességgel képviselik azokat.

Egyre jobban érzékelhető egyes közösségi felületek kártékony hatása is. Ma már több ilyen közösségi felület működik, nem egyet közülük a pedagógusok felhasználták oktatási vagy oktatásszervezési célra (még a pedagógusminősítés indikátorai között is megjelent használatuk fontossága). A Kréta-felület azonban ma már alkalmas a kapcsolattartásra. Az osztályfőnöki munkaközösség egyik fontos feladata a közeljövőben annak vizsgálata, hogy lehetséges-e a legnagyobb közösségi portál kirekesztése az iskola életéből, sőt az iskola virtuális terében annak használati tilalma is megfontolandó.

Az épített környezet fejlesztése

A belső környezet igényes felújítása után következő nagy feladatunk az iskola udvarának, a Tudás kertjének a rekonstrukciója. Az elmúlt közel három évtizedben ennek állapota leromlott. Fel kell mérni, hogy az udvarban lévő műalkotások közül melyek azok, amelyek egyáltalán felújíthatók. Jelenleg nem látszik reálisnak az iskolabővítés. Ezért hozzá kell kezdeni az udvar rehabilitációjához. A három évtizeddel korábbi koncepcióhoz képest sok minden megváltozott; (átalakult például a tanulók életkor szerinti összetétele, de megváltozott szociális háttere is). Amit mindenképpen át kell menteni, az az udvar egy részének arborétum-jellege. Erre köteleznek bennünket az elődök hagyományai is. Ugyanakkor az iskola nyugati szárnya előtti tér burkolatának felújítása esztétikai szempontból, de a balesetveszély elhárítása miatt is nagyon fontos. Rehabilitálni kell az iskola és a sportcsarnok közötti zöld területet. Ezzel bővülne a diákok mozgástere. Ez önkéntes munkával, szülői segítséggel és a diákok

közreműködésével megvalósítható. Forrásokat kell azonban keresni az udvar keleti szárnyában egy multifunkciós sportudvar kialakítására. Ez foci és streetball pályát, illetve futópályát és ugróárkot foglalna magába. Megvalósítása lényegesen csökkentené a sportsarnok terheltségét, és növelhetné a testnevelés órák hatékonyságát.

Az iskola tanulólétszáma, elhelyezkedése, alapinfrastruktúrája, képzési szerkezete alkalmas lehet egy iskolaközpont funkció ellátására. Amennyiben erre az oktatásirányítás koncepciója kijelölné, az épület bővítése ismét felvetődhetne.

Az iskola kapcsolatai

Az iskola széles kapcsolati hálóval rendelkezik. Természetesen legfontosabb a fenntartóval való kapcsolatunk. Persze ebben a fenntartó a meghatározó, de azt gondolom, kölcsönösen számíthatunk egymás segítségére. Működésünk stabilitásának egyik legfőbb feltétele az iskola és a Tankerületi Központ közötti kiváló kommunikáció.

A város életének szerves része az iskola. Ez még akkor is így van, ha a város jelenlegi vezetése gyakran méltatlan és igaztalan vádakkal illeti az iskola vezetését, és valamiféle politikai ellenfélként tekint rá. Ez a helyzet, reméljük, idővel megoldódik.

Jó a kapcsolatunk a helyi óvodákkal, közoktatási intézményekkel és a szakképző intézményekkel is. Az elmúlt öt évben is valósítottunk meg közös projekteket. Fontosnak tartjuk az együttműködést a diákok pályorientációjában, támogatjuk rendezvényeiket, versenyeiket, és mi is vendégül látjuk őket versenyeinken, rendezvényeinken.

Az Erzsébet Kórház támogatja természettudományi képzésünket, emelt szintű biológiai csoportjaink rendszeresen részt vesznek ott boncoláson.

Több helyi intézménnyel (pl. óvodák) és civil szervezettel van együttműködési megállapodásunk, és fogadják diákjainkat közösségi szolgálatuk teljesítésére.

A pályorientációs rendezvényeinken több helyi cég, vállalkozás látogat el hozzánk vagy fogadja tanulóinkat.

A Szegedi Tudományegyetemmel is kiváló a kapcsolatunk. Ezek közül kiemelkedik, hogy a Nemzeti Tudós Akadémia (amelyet a Szegedi Orvosbiológiai Kutatásokért Alapítvány hozott létre a tehetséggondozás támogatására) regionális központja vagyunk. Az ország minden részéből fogadunk laborgyakorlaton diákokat, és rendszeresen látogatnak el hozzánk a program keretében Nobel-díjas kutatók.

Most írtunk alá együttműködési megállapodást a helyi dandár parancsnokával. A dandár állományának tagjai közül többnek a gyermeke iskolánk tanulója. Az együttműködés keretében a dandár infrastruktúrájával támogatni fogja iskolai programjainkat, az iskola pedig vállalta a

katonai pálya népszerűsítését diákjaink között. Ennek különösen nagy jelentősége lehet a hetedik-nyolcadik osztályos általános iskolásaink számára. Ha már itt az iskolában megismerkednek a katonai pálya szépségeivel és nehézségeivel, meggyőződésem szerint többen közülük egy biztos és stabil életpályát találhatnak maguknak.

Befejezés

Huszonnyolc év vezetői munka után nyújtom be újra (minden bizonnyal utoljára) vezetői programomat. Az elmúlt negyedszázad alatt sok ember munkájával, sok anyagi és erkölcsi támogatással megerősödött az iskolánk. A helyzetelemzés adatai alapján talán nem tűnik túlzott önbizalomnak annak megállapítása, hogy iskolánk egy erős általános iskola és egy erős városi és kistérségi beiskolázási körzetű gimnázium. Kezdetől fogva az volt a célom, hogy iskolánk képes legyen esélyeket biztosítani minden tanulójának, bármilyen jövőt is képzelt el önmagának, és képes legyen a hasznos, a sikeres és az értelmes alkotó munka lehetőségét biztosítani minden alkalmazottjának. Érzek magamban elég erőt és hitet arra, hogy – ha a Mindenható kegyes lesz hozzám – a következő öt évben is tovább építsük ezt az iskolát, gyarapítsuk szellemi értékeit, őrizzük és szépítsük tereit, falait. Érzek erőt magamban arra is, hogy olyan közös célokat fogalmazzak meg tanártársaim számára, amelyek megvalósítása hasznára és gyarapodására lesz mindannyiunknak, diáknak, tanárnak s közvetve városnak és hazának. Végül pedig érzek erőt magamban arra is, hogy tudásomat, tapasztalataimat képes legyek önzetlenül átadni ez alatt az öt esztendő alatt azoknak, akik majd szívesen vállalnák iskolánk vezetését öt esztendő múlva.